Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).
ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 789.
Прыймальня—з 9 да 3½ гадз.
Неапублікаваныя рукапісы назад аўтарам не вяртаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: [illegible]
ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: [illegible]
ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: [illegible]

9 ГОД ВЫДАНЬНЯ. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 261 (2449) Серада, 14-га лістапада 1928 г.

Вялікая вайна.

„Праўда" ў палітаглядзе пад загалоўкам—„Легенда о «междоусобной вайне» і дзейснасьць"—піша: [illegible]

Лёкаут абярнуўся проці фабрыкантаў.

МЕНШАВІКІ РАТУЮЦЬ ІНТАРЭСЫ КАПІТАЛУ ПРАЗ ЗВАРОТ ДА ПАСРЭДНІЦТВА ЎРАДУ.

Салідарнасьць гарнякоў з лёкаутаванымі мэталёўцамі.

БЭРЛІН, 12-ХІ. [illegible]

Суды на абароне кішэні капіталістаў.

БЭРЛІН, 12-ХІ. Працоўны суд у Дуйсбурге, разглядзеўшы іск прадпрыемцаў да прафсаюзаў, вырашыў справу на карысьць прадпрыемцаў. Такім парадкам, суд адкінуў погляд прафсаюзаў, якія лічаць, [illegible]

«Нэйтральны» гэст міністра.

[illegible]

Пытаньні лёкауту ў рэйхстазе.

[illegible]

У Саюзе ССР.

ЯДНАНЬНЕ НАЦЫЯНАЛЬНАСЬЦЯЙ ПАД СЬЦЯГАМ КАСТРЫЧНІКА.

КІЕЎ, 12-ХІ. Адбыўся інтэрнацыянальны мітынг, прысьвечаны 11-м угодкам Кастрычніка. Прадстаўнікі 17 нацыянальнасьцяў у прамовах на роднай мове падкрэсьлівалі, што толькі пры дыктатуры пралетарыяту магчыма поўнае разьвіцьцё ўсіх нацыянальнасьцяў. «Мы агульнымі сіламі,—заявілі прамоўцы,—будзем будаваць сацыялізм. Калі-ж на нас учыняць наскок, дык мы ўсе, як адзін чалавек, пойдзем на абарону Кастрычніка і пераможам».

Дужэе братэрская сувязь з Усходам.

МАСКВА. [illegible]

Тав. Колараў у баўгарскіх вёсках УССР.

ХАРКАЎ. [illegible]

Асьвета заваёўвае рабочыя раёны.

БАКУ, 13-ХІ. [illegible]

Работніцы ў варштату—інспэктары працы.

МАСКВА. [illegible]

Помста азьвярэлага кулацтва.

ПЯЦІГОРСК, 12-ХІ. [illegible]

Камуністычны рух непераможны.

АРГАНІЗАЦЫІ КІТАЙСКАЕ КАМПАРТЫІ Ў КАНТОНЕ, ФУЧЖОЎ І КАЙФЫНЕ.—СТУДЭНЦТВА ПАКІДАЕ ЗДРАДНІКАЎ ГАМІНДАН.

ШАНХАЙ. Кітайскі друк заяўляе, што ў Кантоне, Фучжоў і Кайфыне выкрыты камуністычныя арганізацыі, канфіскавана шмат камуністычнае літаратуры і ўчынена багата арыштаў.

Газэта „Чайна Таймс" паведамляе, што студэнцтва выходзіць з Гаміндану і збліжаецца з кітайскай кампартыяй. Газэта надае вялікае значэньне павароту ў настроях студэнцкіх колаў, зазначаючы, што «нядаўна студэнцтва [illegible] Гаміндан да камуністаў».

ПАНТЫХІЙНАЯ КАНФЭРЭНЦЫЯ ЦІХААКІЯНСКАГА ПРАФРУХУ.

ШАНХАЙ. Амэрыканская часопіс «Чайна Уіклі Рэвю» паведамляе, што ў Шанхаі адбылася канфэрэнцыя ціхаакіянскае рады прафсаюзаў. На канфэрэнцыі, водлуг слоў часопісі, прысутнічалі прадстаўнікі шмат-якіх краёў, у тым ліку Японіі, Кітаю, СССР, Злучаных Штатаў, Явы, Філіпінаў, Аўстраліі, Карэі, Індыі і Англіі.

СТЫХІЙНЫ РОСТ АНТЫЯПОНСКАГА РУХУ.

ГАМІНДАНАЎСКАЯ ПАЛІЦЫЯ РАСТРЭЛЬВАЕ ВУЧНЁЎСКУЮ МОЛАДЗЬ.

ХАРБІН. Антыяпонскі рух у Харбіне, як амаль ва ўсёй Манчжурыі, набывае арганізаваны характар, не зважаючы на афіцыйнае супрацьдзеяньне кітайскае ўлады, якая дзейнічае пад націскам японскіх колаў.

Першая антыяпонская дэманстрацыя ў Харбіне адбылася 5-га лістапада. Калёны дэманстрантаў падышлі да ўправы галоўнаначальствуючага спэцыяльнага раёну трох усходніх правінцый Чжан-Хуан-Сяна. Выступаўшы з прамоваю Чжан-Хуан-Сян заявіў, што ўсімі сіламі будзе абараняць правы Кітаю і не спыніцца ні перад якімі ахвярамі.

9 лістапада ў Харбіне ізноў адбылася антыяпонская дэманстрацыя, якая не абыйшлася на гэты раз без чалавечых ахвяр. А 9-й гадзіне раніцы вучні ўсіх кітайскіх школ у Харбіне накіраваліся працэсіяй па галоўных вуліцах гораду, аднак былі спатканы вялікім атрадам паліцыі. Першыя шэрагі дэманстрантаў прарвалі паліцэйскі кардон, а паліцыя распачала страляніну і пачала зьбіваць дэманстрантаў вінтоўкамі. Водлуг вестак друку, паранена больш ста чалавек.

У зьвязку з ажыўленьнем антыяпонскага руху, у Харбіне звольнена блізка 40 выдатных кітайскіх чыноўнікаў, западозраных у тым, што яны падкуплены японцамі.

Імпэрыялізм сьвяткуе сваю гадавіну.

ПРАЛЕТАРЫЯТ ФРАНЦЫІ І АМЭРЫКІ ГАНЬБІЦЬ КРЫВАВУЮ СПРАВУ «СВАІХ» УРАДАЎ.

ПАРЫЖ, 12-11. У зьвязку з афіцыйным сьвяткаваньнем 10-х угодак замірэньня перад Вэрсальскім мірам, у Парыжы, Сэн-Дэні, Іўры і іншых аколіцах адбыліся дэманстрацыі рабочых пад лёзунгамі—„проці вайны", «на абарону СССР». Паліцыя спрабавала разагнаць дэманстрацыі ў Сэн-Дэні, дзе ў зьвязку са стычкамі паліцыя арыштавала 22 чалавекі, у тым ліку 4-х муніцыпальных дэпутатаў-камуністаў.

* * *

ВАШЫНГТОН, 12-11. У зьвязку з сьвяткаваньнем амэрыканскім легіёнам 10-х угодак замірэньня, камуністы наладзілі ў Вашынгтоне дэманстрацыю проці імпэрыялізму. 30 удзельнікаў дэманстрацыі арыштавана.

Даляр запужвае...

НЬЮ-ЁРК, 12-ХІ. На сьвяткаваньні, наладжаным амэрыканскім легіёнам у адзначку замірэньня, выступіў з прамоваю Кулідж, які прыгразіў спыніць выдачу пазык Эўропе, калі эўрапейскія дзяржавы не абмяжуюць сваіх узбраеньняў. Кулідж гаварыў з найтоенаю варожасьцю да Эўропы, асабліва да Англіі і Францыі. Ён заявіў, што фінансавая дапамога, дадзеная Злучанымі Штатамі, выратавала Эўропу ад развалу і пры гэтым зазначыў, што ў той час, як Злучаныя Штаты нічым не вярнулі сваіх ваенных выдаткаў, эўрапейскія дзяржавы набылі тэрыторыі і атрымалі рэпарацыі.

Гэраічнае змаганьне докераў Бардо.

ПАРЫЖ, 12-ХІ. «Юманітэ» паведамляе, што ў порце Бардо ўсе ўздымныя краны бязьдзейнічаюць. Навезеныя тавары пачалі псавацца. Першае спатканьне стачачнага камітэту з прадпрыемцамі, якое адбылося па просьбе апошніх, не дало ніякіх вынікаў. Докеры ў Ляпаліс і Руане адмовіліся разгружаць параходы ў Бардо.

Урачыстасьць французскае рэакцыі

Нядаўні крызіс—толькі сьвядомы манэўр Пуанкарэ

АЦЭНКА НОВАГА ГАБІНЭТУ Ў ФРАНЦУСКАЙ ПРЭСЕ.

ПАРЫЖ, 12-ХІ. Увесь правы друк гучна вітае новы габінэт Пуанкарэ.

„Эвр", якая адбівае пазіцыю рэспубліканскіх сацыялістаў і правых радыкалаў, лічыць удзел рэспубліканскіх сацыялістаў у габінэце гарантыяй проці зруху ўправа ва ўнутранай і замежнай палітыцы.

Лева-радыкальная «Волёнтэ» лічыць, што крызіс вырашан толькі часова. Рэфармісцкая «Пэпль» таксама не спадзяецца на даўгавечнасьць ураду.

„Юманітэ", называючы новы ўрад Пуанкарэ лёгічным прадоўжаньнем ураду нацыянальнае адзінасьці, лічыць, што ўвесь крызіс зьявіўся сьвядомым манэўрам з надзеяй стварыць маналітны правы ўрад, патрэбны буржуазеі ў інтарэсах унутранае і замежнае палітыкі, і паскорыць адкол ад радыкальнае партыі яе правага крыла.

УРАЧЫСТАСЬЦЬ НЯДОЎГАВЕЧНАЯ?

ПАРЫЖ, 12-ХІ. Абмяркоўваючы склад новага ўраду, сацыялістычная газэта «Суар» лічыць, што „крызіс вырашан толькі часова», бо зрух ураду ўправа будзе спрыяць стварэньню ў палаце дэпутатаў левае большасьці з удзелам сацыялістаў.

Адначасна газэта падкрэсьлівае нязгоду ў шэрагах радыкалаў, зазначаючы, што «толькі дзьве трэці фракцыі радыкалаў засталіся вернымі праграме, ухваленай у Анжэры, а рэшта радыкалаў гатовы на кампраміс з Пуанкарэ».

РАДЫКАЛЫ ГАТОВЫ НА КАМПРАМІС З ПУАНКАРЭ.

ПАРЫЖ, 11-ХІ. Агенцтва Гаваса паведамляе: „Пастанова парляманцкае фракцыі радыкал-сацыялістаў, якая забараняе радыкалам удзельнічаць у габінэце Пуанкарэ, ухвалена большасьцю некалькіх галасоў"

У ПАНСКАЙ ПОЛЬШЧЫ.

СЬВЯТА ВАЯЎНІЧАГА ПОЛЬСКАГА ФАШЫЗМУ.

ВЫПАДЫ МІЛІТАРЫСТАЎ ПРОЦІ НЯМЕЧЧЫНЫ.

ВАРШАВА, 12-ХІ. Учора ў зьвязку з 10-гадовым існаваньнем незалежнасьці Польшчы быў наладжаны парад усіх родаў зброі. [illegible] ны фэдэрацыя ранейшых удзельнікаў вайны павінна, водлуг слоў Гурэцкага, абвясьціць лёзунг—«рукі прэч ад сьвятое для нас польскае зямлі».

Усе газэты, апрача органу вайсковага міністэрства «Польска Збройна», прамаўчалі аб прамове Гурэцкага.

Ва ўрачыстасьцях брала таксама ўдзел эстонская дэлегацыя на чале з генэралам Ляйдонэрам. У Данцыгу палякі ўзьнялі нацыянальныя сьцягі на чыгуначных будынках, на тэрыторыі вольнага гораду і на польскіх цягніках, якія праходзілі праз гэтую тэрыторыю. Каб ухіліцца ад эксцэсаў з боку жыхарства, данцыгскай уладзе давялося паставіць варту каля будынкаў з польскімі сьцягамі.

Урачыстасьці без прэзыдэнта і марш. Пілсудзкага.

10 лістапада ў Варшаве адбыліся ўрачыстыя пасяджэньні сойму і сэнату з прычыны дзесятых угодкаў абвяшчэньня незалежнасьці Польшчы. На гэтым пасяджэньні былі прысутнымі ўсе міністры, апрача Пілсудзкага. Ня быў прысутны і прэзыдэнт Масьціцкі. Адсутнасьць Пілсудзкага і асабліва прэзыдэнта Масьціцкага выклікала зьдзіўленьне ў палітычных колах.

„Ад мора да мора".

Віленскае манархічнае «Слова» зьмясьціла ў дзень сьвяткаваньня 10-х угодкаў незалежнасьці Польшчы вялізны артыкул [illegible]

Стрэлы па транспаранту аб незалежнасьці.

[illegible]

Забастоўка ў Бельску.

[illegible] платы і прыдзяленьня па адваму памоцніку, на што працадаўцы ня хочуць згадзіцца. Іншыя катэгорыі работнікаў далучацца да бастуючых, калі перагаворы з працадаўцамі не дадуць пажаданых вынікаў.

Пераможная забастоўка скураных работнікаў.

[illegible]

Арышты камуністаў.

[illegible]

Ганаровы суд.

[illegible] пасолам Славэкам, абразіўшым яго з соймавай трыбуны. Суд адбудзецца ў другой палове лістапада.

Чыгуначныя катастрофы.

Каля Станіславова здарылася чыгуначная катастрофа.

Цягнік аднаго поезду папсаваны, 2 вагоны разьбіты; 2 асобы цяжка паранены і 36 кантужаны.

Другая катастрофа здарылася з таварным поездам, які выехаў з Варшавы ў Гайнаўку і наскочыў на асабовы поезд з Вільні. Адзін вагон зусім разьбіты. 7 асоб паранена.

Ордэн Пілсудзкаму ад караля фашыстаў.

Італьянскі кароль падараваў Я. Пілсудзкаму вялікую стужку ордэну „Савойя". Гэта найвышэйшая італьянская нагарода.

Проці львоўскіх пагромшчыкаў і іх падбухторшчыкаў.

Пратэст літоўска-ўкраінскае грамадзкасьці Коўні.

КОЎНЯ, 12-ХІ. У зьвязку з пагромам, учыненым у Львове над украінцамі, літоўска-ўкраінскае таварыства агалосіла адозву да ўкраінскага народу, у якой выказвае спачуваньне і абурэньне проці ўжываемых палякамі спосабаў паднявольваньня, якія „невядомы нават дзікім плямёнам". У адозьве зазначана, што такое барбарства можа дапусьціць толькі нацыя, якая стаіць на беразе прорвы і выказвае ўпэўненасьць, што ўчынкі палякаў яшчэ шчыльней згуртуюць шэрагі барацьбітоў за вызваленьне з-пад польскага прыгону. Адозва падпісана прафэсарамі Біржышкам, Крэвэ-Міцкевічам, доктарам Пурыцкім і іншымі.

У Заходняй Беларусі.

Новыя літоўскія эміграпты ў Вільні.

«Слова» (№ 260) паведамляе, што ў Вільні зьявіліся новыя літоўскія эмігранты, якія належаць да партыі хрысьціянскіх дэмакратаў. Яны не навязваюць ніякай сувязі з іншымі літоўскімі эмігрантамі—сацыял-дэмакратамі, як роўным чынам не праяўляюць палітычнай актыўнасьці.

Канфіскацыі беларускіх газэт.

№ 3 беларускай газэты „За працу" сканфіскаваны за артыкулы: „За будучыню сойму", „Як канфіскуюць газэты" і «Масавыя арышты камуністаў на Украіне». № 51 «Бел. Крыніцы» таксама сканфіскаваны за артыкулы „антыдзяржаўнага" зьместу.

Адчыненьне чыгункі.

У Навагрудзкім ваяводзтве на шляху Хамінна-Дзяніскавічы адчынена вузкакалейка, якая мае 57 кілём. даўжыні. Вузкакалейка будзе абслугоўваць эксплёатацыю лясоў з маёнткаў кн. Радзівіла і патрэбы пагранічнага войска.

Нагарода за лёкайства.

Польскія газэты паведамляюць, што віленскі праваслаўны архіепіскап Хвядос атрымаў ад польскага ўраду камандорскі крыж ордэну „Полёніо Рэсьцітута" (Адроджаная Польшча). Арх. Хвядос вядомы, як маўклівы выканаўца ўсіх загадаў і жаданьняў польскага ўраду. Ён назначаны быў 5 гадоў таму назад на сваю сучасную цёплую пасаду пасьля таго, як яго папярэднік арх. Элеўфэры сілаю быў выдалены з Польшчы за апрацію польскаму ўраду.

„Русский дом".

У Вільні, пры вул. Міцкевіча, 22, адчынены «Русский дом», у якім будуць зьмяшчацца ўсе існуючыя ў Вільні расейскія арганізацыі.

Арганізацыя кааперватыву.

У м. Войстаме, Вілейскага павету на гэтых днях з'арганізаваны беларускі спажывецкі кааператыў, які атрымаў назву „Праца".

ВЫБУХ ЭТНЫ.

РЫМ, 9-ХІ. Этна пачала выяўляць вялікую актыўнасьць. На працягу ўсяе ночы адбывалася выбуханьне лавы з хуткасьцю 150 мэтраў у гадзіну. Ужываюцца неадкладныя захады, каб абараніць аколічныя мясцовасьці ад пагражаючай ім небясьпекі.

* * *

РЫМ, 9-ХІ. Паток лавы з вульканy Этна дасягнуў ужо мястэчка Нунцыяту. Міністр працы мабілізаваў войска, якое імкнецца накіраваць паток лавы ў мора.

Аукцыён музэйных каштоўнасьцяў СССР у Бэрліне.

ВЫЛАЗКІ БЕЛАГВАРДЗЕЙСКІХ АФЭРЫСТАЎ ПАДТРЫМАНЫ СУДОВАЮ ПАЛАТАЮ.

БЭРЛІН, [illegible] ленінградзкім музэям і палацам. Эміграцкія колы распачалі вострую кампанію проці надыходзячага аукцыёну.

Нямецкае міністэрства замежных спраў, у зьвязку з гэтай кампаніяй і спробамі несапраўдных ранейшых уласьнікаў зьвярнуцца ў нямецкі суд, растлумачыла, што судовыя пастановы ня толькі ў Нямеччыне, але і ўсюды прызналі правамоцнымі нацыяналізацыі, зробленыя ў Расеі, і што з гэтае прычыны скаргі на аукцыён беспадстаўны. Не зважаючы на гэта, некаторыя эмігранты зьвярнуліся ў аддзяленьне бэрлінскага акруговага суду з хадайніцтвам забараніць савецкі аукцыён. Суд адкінуў хадайніцтва эмігрантаў. У матывіроўцы зазначана, што рэчы, якія прадаюцца на аукцыёне, перайшлі да савецкага ўраду ў выніку рэвалюцыйнага акту аб канфіскацыі. У моц сваёй суверэннасьці савецкі ўрад стаў уладаром гэтых рэчаў. Пытаньне аб законнасьці савецкага права не падлягае абмеркаваньню ў нямецкім судзе, паколькі савецкі ўрад прызнаны Нямеччынаю. Заява, нібыта безаплатная канфіскацыя парушае нормы звычайнага права, ня мае падставы, бо ў Нямеччыне нельга без сур'ёзных падстаў пратэставаць проці безаплатнае канфіскацыі.

Эміграцкія колы абскардзілі пастанову суду.

ПОСЬПЕХ АУКЦЫЁНУ.

БЭРЛІН, 7-ХІ. Агенцтва Вольфа паведамляе: «Выручка на аукцыёне [illegible] музэяў і палацаў сёньня дасягнула аднаго мілёну марак. Учора было выручана 2 мілёны марак».

КРУЧКАТВОРСТВА СУДОВЫХ ОРГАНАЎ.

БЭРЛІН, 6-11. Агенцтва Вольфа паведамляе: «У той час, як ужо распачаўся так званы расейскі аукцыён, судовая палата, у процівагу пастанове акруговага суду, ухваліла перадаць судоваму выканаўцу ў дэпазыт каштоўныя рэчы, якія, як заяўляе князь Фабіш-Кацраманіч, нібыта належаць яму. Пасьля гэтага і акруговы суд выдаў часовыя загады аб забясьпецы. Забарона продажу з аукцыёну закранае блізка 100 рэчаў. Цікава, што частка гэтых рэчаў была ўжо ўчора прададзена з аукцыёну яшчэ перад прысылкаю загаду аб забароне. Як відаць, цяпер давядзецца дэпанаваць атрыманыя за іх грошы.

Роспуск румынскага парляманту.

ГУЧНАСЛОЎНАЯ ПЛЯЦФОРМА ГАБІНЭТУ МАНІУ.

ВЕНА, 12-ХІ. З Бухарэсту паведамляюць, што новы румынскі ўрад ухваліў распусьціць парлямант і назначыць выбары ў палату на 12 сьнежня і ў сэнат—на 15 сьнежня.

Водлуг слоў новага прэм'ера Маніу, урад будзе праводзіць далей распачатыя ўрадам Братыяну перамовы наконт пазыкі, ужыве захады да стабілізацыі валюты і да аздараўленьня прыватнае, асабліва сельскае, гаспадаркі. Урад, як кажа Маніу, «з цярплівасьцю абмяркуе ўсе пытаньні наконт нацыянальных меншасьцяў і ўнарадкуе іх спэцыяльным законам». «Урад,—заявіў далей Маніу,—думае праводзіць ранейшую палітыку Румыніі, намеран прызнаць і замацаваць усе саюзы Румыніі, падтрымліваць самыя лепшыя адносіны з сваімі суседзямі і ўжыць захады да засноўваньня нармальных дачыненьняў з усімі іншымі дзяржавамі».

Водлуг слоў міністра гандлю Мадзсару, урад мяркуе перагледзець усе выданыя ад 1924 г. законы, якія нарадкуюць эканамічнае жыцьцё краю. Урад намеран даць чужаземнаму капіталу ў Румыніі такое-ж права, як і румынскаму, каб забясьпечыць разьвіцьцё прадукцыйных сіл. Дзеля гэтага-ж урад хоча зьнізіць мытныя тарыфы.

Гувэр і трывога бабкі Эўропы.

ПЭСІМІЗМ У НЯМЕЧЧЫНЕ Ў ЗЬВЯЗКУ З АБРАНЬНЕМ ГУВЭРА.—«АНГЛІЯ НАБЫВАЕ САЮЗЬНІКА».

БЭРЛІН, 11-ХІ. Больш грунтоўныя водгукі нямецкіх газэт на абраньне Гувэра вытрыманы не ў такім аптымістычным тоне, як першыя тлумачэньні. Гувэр малюецца прыхільнікам далейшага адмежаваньня ад Эўропы і Лігі Нацый, прыхільнікам эканамічнае экспансіі Злучаных Штатаў і адначаснага ўзмацненьня пратэкцыянізму. Прыемныя газэты лічаць тое, што Гувэр зьяўляецца ворагам зьвязаньня праблемы рэпарацый з праблемаю даўгоў. Гэта, на думку газэты, узмацняе пазіцыю Нямеччыны на надыходзячых перамовах.

З асаблівай зацікаўленасьцю чакаюць, хто будзе назначан міністрам замежных спраў замест Келёга, паколькі гэта дасьць магчымасьць зрабіць пэўныя вывады наконт замежнае палітыкі Гувэра, асабліва ў адносінах да Нямеччыны.

Водлуг слоў нью-ёрскага карэспандэнта „Дойтшэ Альгемайнэ Цэйтунг", асобы, блізкія да Гувэра, ня выключаюць магчымасьці назначэньня Бора. На назначэньне Бора карэспандэнт не спадзяецца, паколькі Бора зьяўляецца прыхільнікам прызнаньня СССР, а Гувэр і Мэлён заўсёды былі проці гэтага і заяўлялі, што прызнаньне магчыма толькі ў выпадку папярэдняга задаволеньня амэрыканскіх прэтэнзій да СССР. На думку «Кельнішэ Цэйтунг», у савецкім пытаньні Англія набывае ў асобе Гувэра каштоўнага саюзьніка.

ВОДГУК ПАРЫСКАЕ БІРЖЫ НА АБРАНЬНЕ ГУВЭРА.

ПАРЫЖ, 12-ХІ. Перамога Гувэра, спатканая з кепска ўтоеным нездаваленьнем уплывовага францускага друку, прынята, водлуг вестак біржавога карэспандэнта «Катыдзен», няспрыяюча і на парыскай біржы. Францускія фінансавыя колы разумеюць, што Гувэр яшчэ больш рашуча, як яго папярэднікі, выступіць проці праэкту скарачэньня эўрапейскіх даўгоў і заснаваньня сувязі між імі і рэпарацыямі.

БУРЖУАЗЕЯ ІНДЫІ ШУКАЕ ЗЬДЗЕЛКІ З АНГЛІЯЙ.

ЛЁНДАН. Газэты паведамляюць, што выканком усеіндыйскага нацыянальнага кангрэсу (аб'яднаньне ўсіх індыйскіх партый) ухваліў кампрамісную рэзалюцыю па пытаньні наконт дзяржаўнага становішча Індыі.

У аснову рэзалюцыі пакладзены тэзісы Матыляла Нэру, водлуг якіх першая мэта індыйскага нацыяналізму—дамагчыся для Індыі правоў дамініёну.

Разам з тым у рэзалюцыі зазначана, што кангрэс, як і раней, будзе дамагацца поўнае незалежнасьці Індыі, бо ня можа быць сапраўднае волі [illegible] Індыі, пакуль яна ў тым ці іншым выглядзе зьвязана з Англіяй.

Польскі вайсковы бюджэт.

У часопісі «Шанец» агалошаны лічбовыя даныя аб вайсковым бюджэце Польшчы на 1929-30 год.

Выдаткі, прадбачаныя на вайсковыя мэты, вельмі значныя і раўняюцца 794.776.821 злотаму. Гэта каля 27 пр. усяго дзяржаўнага бюджэту на будучы год. Увесь бюджэт раўняецца 2.656.986.452 злотых. У параўнаньні з мінулым бюджэтным годам прадбачаны выдаткі на 54 млн. больш. Выдаткі па паасобных частках бюджэту мін. вайсковых спраў выглядаюць так:

На ўтрыманьне цэнтральнай улады вызначана 12.977.500 злотых, на ўтрыманьне войска 483.611.711 злотых, пры гэтым на пракорм войска будзе выдана 104.355 тысяч злотых і на пракорм коняй 41.093 тыс. злот.; пабочныя выдаткі на пракорм раўняюцца 7.380 тыс. зл. На пэнсію будзе выдана 256,5 млн. злотых. Да гэтай сумы трэба яшчэ дадаць 2,5 млн. зл. на беззваротныя дапамогі і грашовыя нагароды, а таксама на пазычкі—296 тыс. зл. На пакрыцьце коштаў памяшканьняў вайсковых асоб і аддзелаў прадбачаны выдаткі ў разьмеры 18.614 тыс. злотых. Значную рубрыку выдаткаў у гэтым аддзеле складае абмундыраваньне войска, што будзе каштаваць 47.327 тыс. злотых. На службовыя пераводы вызначаны 4.778 тыс. злотых на закуп коняй—7.344 тыс. зл., на канцэлярскія матар'ялы—2.153 тыс. зл., на бэнзін, нафту і інш.—4448 тыс. зл.

Трэці аддзел бюджэту складаюць выдаткі на ўзбраеньне арміі. У наступным годзе яны будуць раўняцца 73.692.849 зл., выказваючы значную надвышку ў параўнаньні з мінулым годам (58.454.470 зл.), сягаючы каля 25 проц. У гэтым аддзеле на зброю будзе выдана 18.535 тыс. злотых, з якіх палова пойдзе на кансэрвацыю зброі, другая-ж—на схову і матар'ял для навучаньня. Амуніцыя будзе каштаваць 40.437 тыс. зл., выбуховыя матар'ялы будуць каштаваць 10.800 т. зл., на процігазавую абарону вызначана 3.919 тыс. злотых.

На паветраны флёт асыгнавана 23.339.000 злотых. З іх 5.192 т. зл. вызначана на замену рухавікоў і самалётаў, 15.081 тыс. зл. на рамонт самалётаў, 1459 тыс. зл. на абсталяваньне самалётаў, на балёны асыгнавана 339 тыс. зл.

Гэты аддзел таксама выказвае значнае павялічэньне выдаткаў—каля 25 проц. (у 1928-29 г. выдаткі ў гэтым аддзеле раўняліся 18.642 тыс. зл.).

Інжынэрна-будаўляны аддзел прадбачыць выдаткі ў суме 16.038.098 зл. у звычайным бюджэце і 19.437.053 зл. у надзвычайным бюджэце, разам—35.475.961 злотых (у мінулым годзе—33.111.555 зл.) З звычайных сум будзе выдана 13.718 тыс. зл. на рамонт будынкаў, 265 тыс. зл. на фартыфікацыю і звыш мілёна на Дасьледчы Інстытут і цэнтральныя склады. У надзвычайным бюджэце 18 млн. зл. прызначана на новыя будоўлі і каля 1,5 млн. зл. на фартыфікацыю.

Тэхнічны аддзел бюджэту прадбачыць 14.891.896 зл. у звычайным бюджэце, а таксама 79.000 злотых у надзвычайным бюджэце, што разам складае 14.970.896 зл. З гэтай сумы будзе выдана на закуп танкаў і бранявікоў 4.300 тыс. злотых і 6486 т. зл. на іншую зброю. Надзвычайны бюджэт прызначаны на арганізацыю новых радыёвывядоўчых аддзелаў і разбудаваньне лучнасьці на марскім узьбярэжжы (22 тыс. зл.) і ў Піншчыне (55 тыс. зл.).

Наступны аддзел бюджэту складаюць санітарыят і вэтэрынарыят, выдаткі якіх прадбачацца ў суме 3.472.106 зл. З гэтай сумы 3.278 тыс. зл. ідуць на патрэбы санітарыяту і 193 тыс. на вэтэрынарныя патрэбы.

Восьмы аддзел бюджэту складаюць выдаткі на школьніцтва і яны раўняюцца 5.012.756 зл. Школы і курсы будуць каштаваць 1.313 т. зл.—школы пяхоты, танкаў і жандармэрыі, 438 тыс. зл.—кавалерыі, 814 тыс. зл.—паветранага флёту, 644 тыс. зл.—інжынэрных войскаў, 246 тыс. зл.—санітарныя і вэтэрынарныя, 70 тыс. зл.—інтэнданцкія, 179 тыс. зл.—агульныя, 254 тыс. зл.—узбраеньні. На студыі заграніцай прадбачана 310 т. зл. На ўдасканаленьне і вышкаленьне афіцэраў рэзэрву прадбачана 16.600 зл.

Наступны аддзел агульных выдаткаў складае другую па велічыні групу ў цэлым бюджэце. У гэтым аддзеле асыгнавана 109,160.042 зл., з якіх 100.230.042 зл. прызначаны на рэзэрвы снаражэньня. На асабісты фонд вайсковага міністра прызначана 8.090 тыс. злотых. На прадстаўніцтва прызначана 228 тыс. зл. На ўтрыманьне французскай вайсковай місіі прызначана 600 тыс. зл.

Апошні аддзел бюджэту складаюць выдаткі па вайсковую марынарку. Гэтыя выдаткі прадбачаны ў разьмеры 33.064.000 зл., з якіх 17.437.000 зл. у звычайным бюджэце і 15.626.900 зл. у надзвычайным бюджэце. Гэты аддзел бюджэту павялічаны на звыш 4 мілёны ў параўнаньні з мінулым годам. Сумы, прадбачаныя ў звычайным бюджэце флёту, маюць быць ужыты наступным спосабам: 6.400 тыс. зл. на абсталяваньне плаваючых адзінак і партоў. На ўзбраеньне прадбачана: 537 тыс. зл. на артылерыйскую і ручную зброю, 83 тыс. зл.—на падводную зброю; 643 тыс. зл. будзе каштаваць марское школьніцтва, пры гэтым каля паўмілёна прызначана на студыі заграніцай. Заграцічнае плаваньне будзе каштаваць 220 тыс. зл. прыём чужых флётаў 9 тыс. злотых.

У надзвычайным бюджэце флёту 12.290 тыс. зл. прызначана на будову новых адзінак, 3.786 тыс. зл. на новыя будоўлі, 20 тыс. зл. на падводную бронь і 50 тыс. зл. на пабудову апаратаў лучнасьці.

Вайсковы бюджэт Польшчы на 1929-30 год мае, як мы бачым, тэндэнцыю павялічыцца аж на 54 млн. злотых, і гэта яскрава сьведчыць, што Польшча пільна рыхтуецца да вайны, ня гледзячы на мірныя заявы яе дыплёматаў.

М. Л—н.

ВЕСТКІ АДУСЮЛЬ.

АМЭРЫКАНСКІЯ АСЬВЕТНІКІ АБ ВЫХАВАНЬНІ Ў СССР.

НЬЮ-ЁРК, 12-XI. Амэрыканскае таварыства культурнае сувязі з СССР наладзіла банкет [illegible]

... Кастрычнікавае рэвалюцыі. У сьвяткаваньні ўзяло ўдзел 4 тысячы рабочых. З прамовамі выступалі Кокель і Жак Дорыё.

КАНФЭРЭНЦЫЯ АМЭРЫКАНСКАЕ КАМПАРТЫІ.

НЬЮ-ЁРК, 10-XI. Цэнтральны камітэт Уоркерс Парты склікае на 6-га студзеня 6-ю канфэрэнцыю партыі.

НІЦІ ВЯДУЦЬ ДА АХРАНКІ.

ПРАГА. Галіцыйскія эмігранты заяўляюць, што студэнт Напюк, які ўчыніў замах на польскага пасла, ні ў якой украінскай палітычнай аргані- [illegible]

... пераважна, пытаньню аб мытнай ... Ухвалена аднавіць працу мешанай камісіі, якая павінна заняцца ў... цый агульных і мінімальных тарыфаў. Камісіі будзе прапанавана ма выпрацаваць тэзісы наконт ... віцьця эстонска-латвійскіх эканамічных дачыненьняў.

ПА БЕЛАРУСКАЙ ССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

НА ФРОНЦЕ ЗАГАТОВАК.

ДОБРА ІДУЦЬ ЗАГАТОЎКІ ДРУГАРАДНАЕ СЫРАВІНЫ І ЛЬНУ НАСЕНЬНЯ. НЯ ЎСЁ ЯШЧЭ ЗРОБЛЕНА ДЛЯ НАЛАДЖВАНЬНЯ ХЛЕБАЗАГАТОВАК. ДА АДКАЗНАСЬЦІ БЯЗДЗЕЙНЫХ ЗАГАТОЎШЧЫКАЎ.

Пляян хлебазагатовак ня выканан.

[illegible]

Талочынскія „загатоўцы“.

З загатоўкай ільнянага насеньня на Талочыншчыне, Аршанскае акругі справа стаіць нічога. План будзе выканан. Нічога ня зроблена па загатоўцы зерневых культур.

Адзначаны выпадкі, калі загатоўцы канкурыруюць між сабою. Асабліва ў гэтым выказваюць сябе загатоўцы Белдзяржгандлю. Загатоўцы далей рынку ня вядуць загатоўкі. На вёску-ж яны не выяжджаюць.

Не зважаючы на тое, што пры адчыненьні аддзяленьня саюзхлебу ў нас у Талочыне, райком партыі ўсяляка ўпіраўся, імкнучыся давесьці немэтазгоднасьць адчыненьня аддзяленьня, трымаць двух платных працаўнікоў у той час, калі мясцовыя загатоўчыя арганізацыі могуць выканаць гэтую працу, яго не паслухалі. І што-ж? Адчынілі аддзяленьне, скупшчыкам паставілі вядомага ў Талочыне Плоткіна, у якога ўзялі ў арэнду памяшканьне.

Плоткін хадзіў рукі ў кішэні і нічога не рабіў, а атрымліваў добрыя грошы. Загатовіў ён ня больш 200 п. сена. Цяпер скажам аб новым выглядзе «экспарту», які паявіўся ў нас. Пачалі загатаўляць гусей. І раптам 800 руб. стратаў (атрымала ад гэтага сельска-гаспадарчае таварыства «Селянін». Праўда па віне Цэнтраскладу ў Менску, які своечасова не паведаміў, куды накіраваць нам гусі, з якое прычыны на ўтрыманьне гусей было выдаткавана лішніх 800 руб.

Прыватнік таксама ня сьпіць, ён вядзе загатоўку тайна. Кіраўнікі загатоўчых арганізацый ніколі ня прыслухоўваюцца да таго, што ім загадваюць зрабіць вышэйшыя органы.

У той час, калі крахмальнаму заводу патрэбна бульба і яе загатаўляюць у нас на месцы, прыходзіцца закупляць бульбу ў Бабруйску і іншых гарадох, што абыходзіцца значна даражэй. Загатоўчыя арганізацыі вывозяць бульбу ў іншыя гарады. Акрунугандлю трэба дамагчыся, каб загатаваная бульба ў Талочынскім раёне здавалася крахмальнаму заводу.

Рабкор.

За зрыў загатовак, за спэкуляцыю—пад суд.

Ворша, 13-XI. За недастаткова ўважлівыя адносіны да загатоўчае кампаніі, за недастаўку вестак аб ходзе загатовак, Днепрасаюз 7-мі старшыням наступных спажывецкіх таварыстваў вынес строгае вымаўленьне: Ануправўскага спаж. т-ва—Баньхоўскаму, Верацейскага—Таўкачову, Горскага—Крысіну М., Дняпроўскага—Дубенькову, Кручанскага—Левертаву, Лукомльскага—А. Пузырэўскаму і Расьнянскага—Кароткіну.

Старшынь Баеўскага спаж. таварыства—Гіндзіна О., Калтаўскага спаж. таварыства Ц. Макарэвіча. Дняпросаюз пастанавіў аддаць пад суд за сыстэматычную недастаўку вестак аб ходзе загатовак і як меўшым раней вымаўленьні.

Юрысконсульту даручана ў трохдзённы тэрмін прывесьці афармленьне справы Гіндзіна і Макарэвіча для прыцягненьня іх да судовай адказнасьці.

За спэкуляцыю аддаюцца пад суд Аршанскім ЦРК загадчык і прыказчык магазыну № 7 ЦРК. Некалькі дзён таму назад Аршанскім Крымвышукам былі затрыманы спэкулірующы загадчык Пятніцкі, збываўшы вялікай партыяй муку прыватнікам, вядома ня першы раз і прыказчык Іваноў І. Е. сплаўляўшы каапэрацыйную муку гандлярам сямейным парадкам. Зараз вядзецца сьледзтва. Спэкулянты будуць пакараны, на гэтым настайваюць працоўныя.

Стіван.

КАНКУРЭНЦЫЯ ПЕРАШКАДЖАЕ ЗАГАТОЎКАМ.

(Дрысенскі раён, Полаччына).

У м. Дрыса маецца крэдытнае таварыства і аддзяленьне Дзяржгандлю. Гэтыя арганізацыі пасьпяхова вядуць загатоўку па аднальковым галінам.

Дзяржгандаль плоціць за загатоўкі больш за крэдытнае таварыства. Апошняе таксама імкнецца не адстаць. У выніку чаго атрымоўваецца вялікая канкурэнцыя.

Некаторыя арганізацыі ўносілі прапанову, каб загатоўкі вяліся адной арганізацыяй, гэтым самым можна было-б зьнішчыць канкурэнцыю.

Чаму-ж загатаўцелі аб гэтым ня думаюць.

Тарас Вярзіла.

ЁСЬЦЬ ПОСЬПЕХІ Ў ЗАГАТОЎКАХ.

Ворша, 12-XI. Загатоўчая кампанія ў Круглянскім раёне праводзіцца добра, нават трэба сказаць, што лепш чым у мінулыя гады. Спажывецкае таварыства мае вялікі посьпех у загатоўцы льнянога насеньня. У пляне было намечана загатовіць 2.800 пуд., а загатоўлена 4.000 пуд. Спаж. таварыства ня толькі такі добры посьпех мае ў справе загатоўкі збожжа і ільно насеньня, але і ў галінах загатовак, як напрыклад жывёлы. Летась т-ва толькі загатаўляла для сябе, а сёлета ўжо 60 галоў накіравана ў горад.

Узмацоўваем старыя, будуем новыя калектывы.

Карма, 13-XI. Што калгасны рух ня ёсьць нешта штучнае, што гэтане па загаду звыш, яскрава паказвае наша Кармяншчына (на Магілеўшчыне).

Старых калгасаў у ёй налічваецца 9. У апошні год створана яшчэ 21. Рост вялізны.

Але на гэтым ня сунынімся. Калектыўныя гаспадаркі будуць расьці і ў новым наступіўшым годзе.

Ёсьць ужо заявы аб пераходзе на калектыўную працу 3 вёсак Рудняскага, Струменскага і Рассохскага сельсаветаў. Калектывізацыя ідзе, галоўным чынам, сярод беднаты, калектывы ўтвараюцца (на надзельных землях.

Зразумела, ёсьць перашкоды з боку заможнікаў. Да прыкладу, у вёсцы Н. Быч кулачкі арганізаваным фронтам змагаліся і супроць адводу зямлі пад калектыў (лепшага вучастку) і наогул супроць землеўпарадкаваньня вёскі. Але пацярпелі няўдачу.

Зараз чарговая праца—складаньне для працуючых ужо калектываў арганізацыйна-вытворчых праграм і каштарысаў, а для новых калгасаў—складаньне землеўпарадкаўчых праэктаў, якія будуць выканаваны ў вясновы і летні час 1929 году.

Сялянская жывёла будзе здаровай.

БАРЫСАЎ, 13-XI. Для стацыянарнага лячэньня жывёлы г. Барысаве і раёну існуе ў Барысаву вэтлячэбніца і на раёне 2 амбуляторыі.

За год скарысталася лячэньнем 9158 галоў скота. Патрачана на мэдыкамэнты 900 р.

Трэба адзначыць, што існуючыя лекавыя ўстановы для жывёлы не здавальняюць патрэбнасьці ў іх.

З мэтай задавальненьня патрэб ў Барысаве пачата пабудова вэтлячэбніцы з пакоем для чакаючых сялян і стацыянарнага памяшканьня на 4 станкі. Патрачана будзе на гэту справу 3.300 р.

Таксама вэтустановамі праведзена процівасапная кампанія. Агледжаны ўсе коні раёну на забаляваньне сапам.

Усяго агледжана коняй—15.410

Таксама падвергнута тубэркулянізацыі 156 галоў скаты.

Рабіліся прывіўкі супроць: рожы, чумы сьвіней, сібірскай язвы, супроць халеры кур, гусей. Усяго зроблена прівівак—5167.

30 ТЫСЯЧ РУБЛЁЎ НА КААПЭРАВАНЬНЕ БЕДНАТЫ.

ГОМЕЛЬ 14-XI. Саветам Райсаюзу пастаноўлена закаапэраваць у 1928-29 г. усіх беднякоў, якія не зьяўляюцца пайшчыкамі каапэрацыі.

Дзеля гэтай мэты праўленьне Саюзу адлічвае 10 проц. чыстага прыбытку, а нізавая каапэрацыя—15 проц., што наогул складае каля 30 тыс. р.

ЭЛЕКТРЫФІКАЦЫЯ УВАРАВІЦКАГА РАЙЁНУ.

УВАРАВІЧЫ, 13-XI. Вадасьвет падпісаў дагавор з Белсельтрэстам аб электрыфікацыі Уваравіцкага савгасу. У бліжэйшы час Вадасьвет распачне працу.

Па сканчэньні электрыфікацыі асобныя працы прадпрыёмстваў савгасу будуць мэханізаваны.

Апроч таго. электрастанцыя будзе даваць электраэнэргію насельніцтву м. Уваравічы, а з будучага гаспадарчага году будуць электрыфікаваны ўсе селішчы, якія знаходзяцца на блізкай адлегласьці ад месца праводкі электраліній.

НОВАЯ ВЭТЛЯЧЭБНІЦА.

Магілеў, 10-XI. Дабудоўваецца гарадзкая вэтэрынарная лячэбніца. На сканчэньне будынку прэзыдыум акрвыканкому дазволіў скарыстаць 3000 рублёў з эканоміі па лесакантрольнай станцыі.

У прэзыдыуме Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР.

10-га лістапада 1928 г., пад старшынствам тав. А. Г. Чарвякова, адбылося чарговае пасяджэньне Прэзыдыуму ЦВК, на якім разам з іншымі разгледжаны наступныя пытаньні:

ПАСТАНОВА ПА ДАКЛАДУ АРШАНСКАГА ГАРАДЗКОГА САВЕТУ.

Зацьверджана пастанова па дакладу Аршанскага Гарадзкога Савету.

Прэзыдыум ЦВК прызнаў, што Аршанскі Гарадзкі Савет, на падставе больш поўнага ажыцьцяўленьня дырэктыў ураду аб уцягненьні рабочых і наогул працоўных мас у справу гаспадарчага і культурнага будаўніцтва, у агульнай сваёй рабоце мае шэраг становчых вынікаў. Апошняму спрыяла выдзяленьне самастойнага бюджэту, часьці гарадзкой гаспадаркі і афармленьне выканаўчых органаў гарадзкога савету.

Адначасова акруговы выканаўчы камітэт на працягу 1927-28 году не праявіў належнай рашучасьці ў справе ўзмацненьня матар'яльнай базы гарадзкога савету.

Гарадзкі савет з часу выдзяленьня яго бюджэту разгарнуў і праводзіць значную работу ў галіне дабрабыту гораду, кватэрнага будаўніцтва і будаўніцтва новых памяшканьняў для школ і больніцы.

Параўнаўча з 1925-26 годам работа сэкцый ажывілася, аднак, якасны бок гэтай работы яшчэ надзвычайна слабы: абсьледваньне прадпрыёмстваў і ўстаноў у значнай колькасьці выпадкаў носіць павярхоўна фармальны характар; слаба разгорнута ў рабоце сэкцый крытыка і самакрытыка; значным недахопам у рабоце сэкцый трэба лічыць слабае праяўленьне ініцыятывы па залучэньню рабочых і актыву выбаршчыкаў у сэкцыённую работу і амаль што поўную адсутнасьць увагі пытаньням праверкі выкананьня бюджэту.

У справе правядзеньня справаздачнасьці перад выбаршчыкамі Аршанскі гарадзкі савет ня выканаў палажэньня: за паўтарагадовае існаваньне сучаснага складу гарадзкога савету справаздачнасьць дэпутатаў праводзілася два разы, пры надзвычайна слабым удзеле выбаршчыкаў; большая колькасьць дэпутатаў справаздачнасьці сваім выбаршчыкам не рабіла.

Гарадзкім саветам не ўстаноўлена адпаведная сувязь і не ажыцьцяўляецца належнае кіраўніцтва грамадзкімі арганізацыямі.

Для далейшага ўзмацненьня работы гарадзкога савету, Прэзыдыум ЦВК пастанавіў прапанаваць:

Акруговаму выканаўчаму камітэту з удзелам гарадзкога савету ў месячны тэрмін канчаткова вырашыць пытаньне аб разьмежаваньні прадпрыёмстваў гарадзкога значэньня ад агульна акруговага;

Прэзыдыуму Гарадзкога савету на працягу 1929 году ажыцьцявіць мерапрыёмствы па вызначэньню мяжы гораду і ўпарадкаваньню гарадзкой гаспадаркі;

У сьвязку з надыходзячымі перавыбарамі Прэзыдыуму Гарадзкога Савету праз сэкцыі правесьці поўны вучот выкананьня наказаў выбаршчыкаў і належную праверку выпаўненьня пастаноў пленуму і прэзыдыуму;

працягваючы разгортваньне сэкцыённай работы, Прэзыдыуму Гарадзкога Савету зьвярнуць больш увагі на якасьць; ажыцьцявіць поўную ўзгодненасьць у рабоце паміж асобных сэкцый;

для пашырэньня масавасьці ў рабоце гарадзкога савету прэзыдыуму і сэкцыям дабіцца залучэньня ў работу сэкцый рабочых ,нячленаў савету; павялічыць у сэкцыях колькасьць прадстаўнікоў камсамолу і жанчынделегатак;

На пленумах, сэкцыях і рабочых сходах больш паўней разгарнуць крытыку і самакрытыку работы гарадзкога савету і яго ўстаноў, недахопы альбо злоўжываньні, вазначаныя ў парадку крытыкі, павінны безадкладна зьнішчацца; у часе перавыбараў вылучыць найбольш актыўных рабочых і работніц на адказную савецкую працу.

АБ КУЛЬТУРНА-ГАСПАДАРЧЫМ АБСЛУГОЎВАНЬНІ НАЦМЕНШАСЬЦЯЙ БССР.

Прэзыдыум ЦВК даручыў Нацыянальнай Камісіі ЦВК, Белкамзэту, Наркамзему, Белкаапсаюзу і іншым цэнтральным установам, праверыць і падрыхтаваць Прэзыдыуму ЦВК у вызначаныя тэрміны даклады аб практычным выкананьні ўсіх пастаноў ураду БССР, а таксама і пастановы Прэзыдыуму Савету Нацыянальнасьцяй ЦВК Саюзу ССР па дакладу ўраду БССР па пытаньнях гаспадарча-культурнага абслугоўваньня нацменшасьцяй БССР.

АБ СКЛАДЗЕ НАРОДНЫХ ЗАСЯДАЦЕЛЯЎ ДЛЯ СУДОВЫХ КАЛЕГІЙ ВЯРХОЎНАГА СУДУ.

Прэзыдыум ЦВК зацьвердзіў наступны склад народных засядацеляў для судовых Калегій Вярхоўнага Суду:

Думс Л. П., Крэмер З. С., Кавалёў Я. Д., Аршанскі Б. М., Дамброўскі К. А., Лазоўскі Т. М., Мувдаў С. Я., Ісаеў Х. С., Каплан Л. Б., Шастакоў П. П., Хаськін Г. Б., Красоўскі Л. М., Іваноў Я. А., Бандарчук В. Я., Капач А. Л., Янушкевіч А. А., Лупач Б. С., Курылюк Х. К., Зінік Р. Л., Зусіна Л. Ш., Барсукоў Я. Д., Журок М. Р., Гілярскі М. Б., Смольскі А. А.

Што затрымлівае загатоўку лёну.

Ужо прайшло звыш месяца новага апэрацыйнага гаспадарчага году, а лёну яшчэ ня відаць: ён паступае на рынак у нязначнай колькасьці; кастрычнікавы плян ня выканан, а між тым у мінулым годзе ў гэты час была сабрана значная колькасьць лёну.

Чым гэта тлумачыцца?

Адна з асноўных прычын — адсутнасьць прамтавараў у ільнаводных раёнах, каапэрацыя яшчэ далёка не разгарнула дастаўкі хлеба і прамтавараў у ільнаводныя раёны; на гэта зазначаюць усе нізавыя загатоўчыя пункты, аб гэтым гавораць самі сяляне, якія чакаюць прэміраваньня іх хлебам за здачу лёну.

Сёлета прыняты самыя энэргічныя меры, каб забясьпечыць валакном беларускую прамысловасьць у першую чаргу; ёсьць пастанова вышэйшых рэгулюючых органаў, што ўвесь лён, які будзе сабраны ў кастрычніку і лістападзе, павінен быць перададзен віцебскім ільнапрадзільным аб'яднаньням, але ўся бяда ў тым, што кастрычнік нічога ня даў. Праўда, вялікае значэньне ў даным выпадку мае позьні збор ураджаю, але адна з асноўных прычын—адсутнасьць прэміраваньня хлебам, адсутнасьць завозу прамтавараў.

Пытаньне загатоўкі лёну — самае актуальнае. Калі кастрычнік нічога ня даў, калі ў кастрычніку немагчыма было па тых ці іншых прычынах ахапіць поўнасьцю рынак, дык перад загатоўцамі павінна зараз паўстаць сур'ёзнае пытаньне аб загатоўцы лёну ў лістападзе. Нар. Кам. Гандлю павінен ужыць усе магчымасьці, каб забясьпечыць ільнаводныя раёны прамтаварамі і хлебам. Праца на палёх закончылася, і лён павінен паступаць узмоцнена, бо ўраджай яго сёлета ня горшы за мінулагодні. Наогул, плян павінен быць выканан, чаго-б гэта ні каштавала.

Л. Манін.

АДЧЫНІЛІ ЛІТОЎСКУЮ ШКОЛУ.

Барысаў, 13-XI. У Глівенскім сельсавеце для дзяцей сялян літоўцаў адчынілася школа, у якой выкладаньне будзе весьціся на літоўскай мове.

Сход сялян літоўцаў вынес падзяку савецкай уладзе, якая дала ім магчымасьць вучыць дзяцей на роднай мове.

Якая... „павярхоўнасьць“ крытыкі!

Хоць рэдакцыя, зьмяшчаючы больш чым палкі артыкул Міх. Зарэцкага пад назвай «Чым пагражае нам Белдзяржкіно», не зрабіла ад сябе заўвагі, наколькі яна падзяляе погляды аўтара гэтага артыкулу, добра тое, што шаноўная газэта дае нам магчымасьць зьмясьціць гэтыя строкі, каб высьветліць закранутыя крытыкам пытаньні тым „сумленным чытачам“ газэты, «у сьвядомасьць» якіх, пасьля пальбы т. М. Зарэцкага з усіх гарматаў, па яго меркаваньнях, тэматычны плян Белдзяржкіно нібыта «асеў...нечым...жудасна недарэчным».

Мы перш толькі варочаем назад нашаму крытыку і пакідаем на яго грамадзянскім сумленьні публіцыстага ўсе тыя пэрлы „крытычных выраз“, якія ён так лёгка адрасаваў працаўнікам Белдзяржкіно.

Першае, утворанае т. М. Зарэцкім, непаразуменьне—гэта няправільна ім зразумелы выраз—«агульна-саюзная» тэма. Яго ж словамі я скажу—«нездарма Белдзяржкіно ўзяло ў двукосьсе гэтае слова»! Так, нездарма... бо ня ўжывала само і перасьцерагала гэтым чытача не разумець так, як зразумеў т. Зарэцкі. Вось гэтая непрадуманасьць і завяла крытыка так далёка па шляху лаянкі, сярдзітае «моралі» і выкладаньня палітграматы людзям, якія рэўна-ж ня блытаюць „Расею“ з «Саюзам» і г. д. Крытык настолькі ўзцаваўся, што нават не прызадумаўся і тады, як заўважыў гэтае двукосьсе.

«Палаючы мост» і «Прабадзіна» —каштоўны па сваіх сюжэтах, таму, што гэтыя сюжэты, як іх вы... расейскія аўтары (адзін у сваёй ... другі—у сваім фэльетоне), най... жыцьцёва-проста, трапна, яскра... больш жыцьцёва-тыпова, а ра... тым мастацкі вызначылі тыя ... ноўчыя і тыя адмоўныя бакі ... ця і быту камсамоліі, якія ... нагляд на ўсім абшары ... кага Саюзу. Нашы літаратар... пісьменьнікі, ведаючы добра ж... і быт нашае беларускае кам... ліі, выходзячы з пэўнага харак... га шкілету—сюжэту, як пажа... ўстаноўкі сцэнарыя, дадуць у ім... што патрэбна нашай беларускай ... вытворчасьці, што разам з тым ... цікавым і для ўсяго Саюзу. В... якім умоўным сэнсе ўжыты ту... раз «агульна-саюзная» тэма.

Па наяўнасьці таго ці іншага ты... га сюжэтнага матар'ялу, які пат... кіно, як найбольш чуламу від... стацтва нашае сучаснасьці, пр... дзіцца карыстацца публіцысты... матар'ялам (як гэта мы праэкт... зрабіць з аднаго з фэльетонаў М. ... цова), драматычным матар'ялам ... сюжэтам драмы «нейкага» Рама... творы якога зьяўляюцца далёка ... „пустым пазадзьдзем“ расейскае ... мат. літаратуры). Трэба ведаць ... роду кіно, каб не ўяўляць яго с... чытачу, што кіно можа быць ... нейкім прыдаткам да мастацкае ... ратуры, простым ілюстратарам лі... турных твораў. А па катэгарыч... зазначэньню М. Зарэцкага гэта ... «беларуская літаратура павінна ... першаю і асноўнаю крыніцаю ма...

...гага матар'ялу для белар. кіно». Трэба знаць, што ні тэатр, ні кіно ніколі і нідзе не зьяўляліся і не зьяўля- [illegible]

таратараў у Белдзяржкіно, як нейкі гвалт над імі—ён шкадуе Анатоля Вольнага і прадракае яму долю «кіномэханіка» (і адкуль такая ўпэўненасьць!), ён шкадуе паважанага Якуба Коласа (якога нібыта «памкнуліся згвалціць» добра яшчэ, што толькі [illegible]

Так што, ня ведаючы сюжэтаў, няма чаго палохацца, быццам бы, перад вамі нейкі голы падабраны сьпіс! «Мэханічнасьць“ тут нам проста прыпісана крытыкам, для яскравасьці малюнку.

Чацьвертая памылка крытыка. Ён разважае, што групоўка тэм саціяль- [illegible]

гэтай лёгіцы і ўсе тэмы, якія бярэ той ці іншы пісьменьнік, будуць для лёгкамыснага крытыка «выпадковыя», бо ён-жа лепш ад аўтара заўсёды ведае, патрэбна ці непатрэбна чытачу (а ў нас—гледачу) гэткая тэма. [illegible]

абедзьвюх тэмах першае чаргі, або ў „Антоську-музыку“, пра якога вы на-брали ў рот вады. Затое т. «крытык» гаворыць іншыя жупелы пра нас— «Вы хочаце мучыць дзяцей сухімі параграфамі з палітграматы» (мець прын- [illegible]

[illegible]

Як. Дыла.

НА ФРОНЦЕ КЛЯСАВАЙ БАРАЦЬБЫ Ў ВЁСЦЫ.

Кулацкаму наступу супроцьпаставім моцны бядняцка-серадняцкі фронт.

Пара спыніць наглы наступ кулацтва.

Узмацненьне барацьбы з капіталістычнымі элемэнтамі вёскі, рост сацыялістычнага сэктару сельскае гаспадаркі—калектываў, калгасаў, змаганьне за чыстату нізавога савецкага апарату дзеля ачышчэньня яго ад кулацкіх і чужых элемэнтаў—усё гэта абвастрае клясавае змаганьне ў нашай сучаснай вёсцы і выклікае фізычны адпор з боку кулацтва.

Цяпер толькі сьляпы ня бачыць той адкрытай клясавай барацьбы, якая вядзецца ў кожным сяле, у кожным маленькім засьценку.

Клясавая барацьба асабліва абвастрылася сёньня, напярэдадні перавыбараў саветаў.

Да гэтага часу яна вялася, галоўным чынам, навакол пытаньняў землеўпарадкаваньня, навакол будаўніцтва новых калектываў, па лініі барацьбы з селькорамі і г. д.

У нас зарэгістравана шмат выпадкаў падпалу калектываў, дому, дзе жыве каморнік, падпал саўгасаў, гумнаў, «Чырвоны Певень» адзін з сродкаў барацьбы ў руках кулака.

Пачалі часьцей наступаць весткі аб тэрарыстычным нападзе са стрэльбамі ў руках на лепшых прадстаўнікоў нізавых савецкіх органаў—старшынь, сакратароў сельсаветаў і г. д.

Асабліва трывожныя весткі ідуць з Аршаншчыны, Магілеўшчыны.

Кулак расьпераўся. Сабатуючы мерапрыемствы савецкае ўлады па арганізацыі хлебнага рынку, распаўсюджваючы цёмныя чуткі наконт вайны, наконт нашых цяжкасьцяў ён пачаў адначасова ўжываць і мэтады непасрэднай дзейнасьці—зброя, падпал і г. д.

З вахабнасьцю кулакоў трэба пакончыць. За гэтую справу ў першую чаргу павінны ўзяцца нашыя карныя органы. А тут, як кажуць, у нас робіцца ня так, як гэтага вымагае момант. Часта здараецца, што пракуратура разглядае тэрарыстычную дзейнасьць кулацтва, як звычайную крымінальную справу.

Такім адносінам трэба пакласьці канец. Наш карны судовы апарат павінен як найхутчэй перакanaцца ў тым, што вышэйпаказаная дзейнасьць кулака ёсьць дзейнасьць палітычная, дзейнасьць контр-рэвалюцыйная. Наша юстыцыя не павінна забываць, а павінна кожную хвіліну памятаць, што ўсякі тэрор супроць нашых работнікаў ёсьць тэрор супроць органаў дыктатуры пралетарыяту, зьяўляецца прыладаю, каб аказваць адпор буржуазеі.

Таму, справы аб узброеных нападах на прадстаўнікоў улады, на актыўных будаўнікоў калектываў, справы аб падпалах і г. д. павінны разглядацца, як палітычныя ўчынкі.

Разам з гэтым трэба яшчэ больш зьвярнуць увагі на працу па арганізацыі беднаты, больш актывізаваць беднату. У надыходзячай перавыбарнай кампаніі саветаў нахабнаму фронту кулакоў трэба супроцьпаставіць адзіны магутны фронт бядняцкіх і серадняцкіх мас нашае вёскі.

А. Сянкевіч.

Калектывізацыяй сельскае гаспадаркі—па кулаку.

Палітыка пралетарскае дзяржавы грунтуецца на імкненьні забясьпечыць рашучы весьпех справе сацыялістычнае перабудовы краіны і перамогі сіл, варожых пралетарыяту.

«З такой палітычнай устаноўкі з няўхільнасьцю вынікае і курс сыстэматычнага наступу на капіталістычныя элемэнты, у першую чаргу, па лініі выцясьненьня іх з вытворчасьці, наколькі пытаньне „хто каго“—цэнтр пераносіцца з галіны гандлю ў галіну вытворчасьці». (Сталін, справаздача ЦК на 15 зьезьдзе УсеКП(б)).

На вёсцы такі курс азначае рашучы наступ на кулацкія гаспадаркі з мэтаю выцясьненьня і замяшчэньня.

Адхіляючы пры ажыцьцяўленьні гэтага курсу мэтаду „раскулачваньня“, пралетарская дзяржава мае магчымасьць абмежаваньня абагачэньня кулацкіх гаспадарак шляхам падатковага абкладаньня, крэдытнае палітыкі, дастаўкі машын і г. д. Але абмежаваньне абагачэньня кулакоў і прыпыненьне працэсу выдзяленьня новых кулацкіх гаспадарак яшчэ далёка не вырашаюць пытаньня аб сацыялістычнай перабудове вёскі, наколькі большасьць насельніцтва вёскі—дробныя ўласьнікі, якія стала выдзяляюць з свайго асяродку кулакоў. Пытаньні сацыялістычнай перабудовы вёскі ўпіраюцца ў неабходнасьць ня толькі выцясьненьня наяўных кулацкіх гаспадарак, але і ў неабходнасьць зьнішчыць усякі грунт для росту кулацкіх гаспадарак, што раўназначна перабудове дробнаўласьніцкае гаспадаркі вёскі на сацыялістычны лад.

Агульна-цэнтральная задача—калектывізацыя сельскае гаспадаркі, калектывізацыя дробных распыленых гаспадарак.

Гэта-ж задача настойліва высоўваецца патрэбамі ўзрастаючае народнае гаспадаркі, патрабуючай хуткага тэмпу разьвіцьця сельскае гаспадаркі, дасягнуць якога індывідуальная дробная гаспадарка ня ў сілах.

Але буйная калектыўная гаспадарка магчыма толькі, як гаспадарка з машынамі, з ужываньнем угнаеньня і г. д. Калектывізацыя сельскае гаспадаркі зьяўляецца неабходнай ня толькі з пункту погляду пралетарскае дзяржавы, будуючай сацыялізм, але і з пункту погляду інтарэсаў шырокіх бядняцка-серадняцкіх мас. Для сялянства адчыняюцца два шляхі разьвіцьця: адзін з іх—капіталістычны шлях—ёсьць шлях росту буйных капіталістычных гаспадарак за конт абжабрачваньня масы сялянства; такі шлях—адзіная магчымасьць пры капіталізме. Але ў умовах пралетарскае дыктатуры для сялянства адчыняецца другі шлях разьвіцьця—шлях каапэраваньня, які дае сялянству магчымасьць узьняцца да больш высокага матар'яльнага і культурнага ўзроўню і абмінуць шлях абжабрачваньня. Вопыт у выніку перакавае і бедняка і серадняка, якія ня маюць магчымасьці завесьці машынізаваную гаспадарку, у выгоднасьці для іх сацыялістычнага шляху разьвіцьця. Ідэя калектывізацыі пракладае сабе шлях (за 1927-28 г. пасеўная плошча калгасаў павялічылася амаль у два разы) але нельга абвесьці і перашкод, якія сустракаюцца на шляху яе ажыцьцяўленьня. Галоўная перашкода ў тым адпоры кулацтва, якое вельмі лоўка выкарыстоўвае ў сваіх інтарэсах косьнасьць і цемру вёскі.

Кулакі пачулі ў разьвіцьці калектывізацыі моц такога значэньня, якая здольна пабіць і выцясьніць кулацкія гаспадаркі. Пачуўшы гэта, яны пачалі разьвіваць у самых розных формах шалёны адпор арганізацыі калгасаў.

Ёсьць такія выпадкі, калі кулацтва даводзіць сваю барацьбу да забойстваў кіраўнікоў і ініцыятараў арганізацыі калгасаў, падпальвае іх двары і г. д.

Адпор калгасам паказвае, што кулацтва ідзе на абвастрэньне клясавае барацьбы. Ня бачыць гэтага толькі той, хто ня хоча бачыць, хто замазвае абвастрэньне клясавае барацьбы, хто супакойвае пільнасьць партыі і пралетарыяту ў адносінах класавых ворагаў.

Кулакі рашуча змагаюцца, даюць адпор, перашкаджаючы сацыялістычнай перабудове вёскі, спрабуючы пры гэтым дзейнічаць, абапіраючыся на серадняка. Тым больш рашуча павінен быць націск пралетарскае дзяржавы на капіталістычныя элемэнты, тым больш рашуча і энэргічней трэба праводзіць справу калектывізацыі сельскае гаспадаркі, аб'ядноўваць навакол яе бядняцка-серадняцкія масы.

Арганізацыя беднаты і аб'яднаньне навакол яе сераднікаў сялянства пад лёзунгам узмацненьня працы па калектывізацыі сельскае гаспадаркі—вось наш адказ на адпор і барацьбу кулакоў.

В. В.

Кулацкія чуткі.

Па раёнах распаўсюджваюцца недарэчныя чуткі аб тым, што нібыта хутка будзе павялічана плата за памол.

Напрыклад, па Хоцімшчыне гуляюць чуткі, нібыта плата будзе даведзена да 10 фунтаў. У Кармяншчыне чуткі «дыфэрэнцыруюцца» такім чынам: за памол будзе пакінута старая цана, але пры гэтым з пуда памолу будуць браць 10 фунтаў па цане 1 р. 40 к. за пуд.

Адкуль ідуць гэтыя чуткі? Крыніцаю іх зьяўляюцца, бязумоўна, кулакі-уладары млыноў, за якімі ў апошні час узмацніўся кантроль. Ну, а потым іх разносіць наогул кулацкая «братия» і ўсе тыя, каму на карысьць чмуціць вёску.

Усе гэтыя чуткі ні на чым не абгрунтаваны і павінны спаткаць самы рашучы адпор.

Магілёў. К. К.

АДКРЫТЫ НАСТУП КЛЯСАВАГА ВОРАГА.

Палітыка савецкага ўраду ў вёсцы, накіраваная на калектывізацыю дробна-ўласьніцкіх індывідуальных гаспадарак, сустракае на сваім шляху поўную падтрымку беднаты і лепшай часткі серадзякоў.

На Аршаншчыне мы маем цэлы шэраг прыкладаў гэтага. Вялікі рост калектыўных гаспадарак пераважна ў бядняцкіх вёсках, правядзеньне ў жыцьцё самаабкладаньня, датэрміновае ўнясеньне сельска-гаспадарчага падатку, пастановы беднаты аб правядзеньні другога самаабкладаньня вясною шава, селькора-грамадчыка. Гэта было яшчэ ў 1924 годзе. Забойцы селькора панесьлі вышэйшую кару. Сваякі захавалі глухую помсту на бацьку селькора. Толькі зараз рашылі адамсьціць. Падпалілі пуню бацькі селькора. Арыштаваны кулак Галыга Іван, Холесаў і іншыя.

Асабліва абвастраецца клясавая барацьба ў часе землеўпарадкаваньня, вучоту аб'ектаў абкладаньня, альбо правядзеньня самаабкладаньня. Яшчэ вясной гэтага году, у часе правядзеньня сходу аб самаабкладаньні 1929 году, рэалізацыя пазыкі ў вёсцы пераважна сярод беднаты—хіба гэтыя факты не падмацоўваюць правільнасьці нашай палітыкі ў вёсцы? Адмаўляць гэтага нельга. Гэта факт, супроць якога нельга заікнуцца навіт нашым ворагам.

Поплеч з гэтым, асабліва з наступленьнем восені, мы маем жорсткае абвастрэньне клясавай барацьбы ў нашай вёсцы. Падонкі грамадзкасьці кулацтва і «людзі з былых» стварылі больш адкрыты фронт супроць барацьбітоў за новую калектыўную гаспадарку.

Кулацтва перамяніла тактыку і мэтады барацьбы з беднатой. Мэтадамі эканамічнага прыцісканьня беднаты зараз ня возьмеш, бо гэта не гады голаду і разрухі.

І кулак пачаў ужываць іншыя мэтады: пашлі ў ход абрэзы і падпалы.

Выпадак, уже вядомы нашай грамадзкасьці—з падпалам калгасу ў вёсцы Лазоўка, Крупскага раёну. Там згарэла 9 двароў са ўсёй маемасьцю. Ня гледзячы на такое контр-рэвалюцыйнае выступленьне, Аршанскі акруговы суд даў падпальшчыкам-кулакам толькі па 5 год выняволеньня. Патрабавалася ўмешваньне Вярхоўнага Суду, каб аддаць гэту справу на новы перагляд.

Актыў вёскі—застрэльшчык усяго новага, а пагэтаму ня дзіўна, што кулацтва наступае ў першую чаргу на яго. На сакратара Цяцерынскага с.-с., Круглянскага р-ну, Ганчарова, селькора-грамадчыка, быў зроблен напад замах на забойства. Сваякі кулакоў-бандытаў Кісялёва і Шабекі, асуджаных на паўтара гады кожны па ініцыятыве Ганчарова, рашылі адамсьціць «заваду актыўнаму».

Забойства сакратара Татаржынскага с.-с., Мсьціслаўскага р-ну, тав. Палуходкава было зроблена па ініцыятыве і пад кіраўніцтвам кулакоў вёскі.

Многім памятны славуты працэс Ракушава... у адной вёсцы Аршанскага р-ну—кулак Жукоўскі вырваў з рук сябра прэзыдыуму пастанову аб правядзеньні самаабкладаньня.

Кватэра землеўпарадкавальніка м. Дрыбіна тав. Рубанава была падпалена кулакамі. Пажар зьнішчыў частку інструмэнтаў і маемасьць.

У часе землеўпарадкаваньня вёскі Панізоўе, Аршанскага р-ну, сяляне разьбіліся на два лягеры—„хацімцаў“ і «нехацімцаў». Кіраўнік „хацімцаў“—сакратар Панізоўскага сельсавету, т. Лыскаў, вёў актыўную працу па землеўпарадкаваньню, кіраваў усёй беднатой і серадняками—„хацімцамі“. У адказ на гэта, прадстаўнік «нехацімцаў» кулак Чахоўскі падпаліў гумно з хлебам, належачае Лыскову. Зараз ён арыштаваны.

Не заўсёды бывае так, што мясцовая ўлада прымае актыўны ўдзел у выкрыцьці забойцаў і падпальшчыкаў. Толькі два тыдні таму назад старшыню Замацкага сельсавету, Чарэйскага раёну, у часе вячэры былі зроблены стрэлы праз вакно. Толькі адна выпадковасьць пазбавіла яго ад сьмерці. Ні райвыканком, ні міліцыя не зьвярнулі на гэта ўвагі, не заняліся расьсьледаваньнем, не гледзячы на заявы старшыні сельсавету т. Агарка аб замаху. Толькі зараз, калі аб гэтым замаху даведалася акруга, было распачата расьсьледаваньне.

Другі аналёгічны прыклад. У часе правядзеньня вучоту аб'ектаў абкладаньня ў вёсцы Габрылёва, Талочынскага раёну быў бязьлітасна зьбіты бядняк Кукушкін за тое, што ня даў кулаку Ігнаткову захаваць ад вучоту не-земляробчыя заробкі. Вясковы актывіст Кукушкін, выканаўца, старшыня пажарнай дружыны, сябра раённай падатковай камісіі—быў зьбіты кулаком Ігнатковым. Справа дайшла да нарсуду, але па невядомых прычынах ляжыць у нетрах канцэлярскага балота і да гэтага часу.

У „Савецкай Беларусі“ ўжо пісалася аб былых панох, якія спакойна жывуць і зараз у сваім маёнтку Гарадок, Расьнянскага р-ну. Да гэтага часу мясцовая ўлада нічога ня робіць, у той час, калі бедната патрабуе іх высяленьня. Сельсавет, а разам з ім і райвыканком, мо і самі таго не адчуваючы, льлюць ваду на млын капіталістычных элемэнтаў.

Кулакі прalaзяць у першую ступень савецкай улады—сельсаветы. У тым-жа Расьнянскім раёне, у Асінаўскім с.-с., старшынствуе кулак Мурачоў. Ён выжыў з с.-с. бедняка Лынькова, сакратара с.-с. і на яго месца ўзяў былую паню Карлсон.

Карлсон захавала ад вучоту аб'ектаў ападаткаваньня 5 дзес. пахаці. Сама мае багатую гаспадарку, 4 хаты. Бедната даўно патрабавала зьняцьця яе з работы, але РВК маўчыць. Толькі зараз па прапанове акрвыканкому яе яшчэ «мяркуюць» «адстраніць» ад працы.

Яшчэ прыклад абароны варожых элемэнтаў нашымі працаўнікамі. Сход сялян вёскі Мазалаўкі, Мсьціслаўскага р-ну, патрабаваў высяленьня двух бандытаў—Наковіча і Далецкага. Вынесьлі пастанову. Але сакратар с.-с. не запісаў у пратакол гэтай пастановы—так б. бандыты і засталіся ў вёсцы.

І апошні факт абароны кулацтва працаўнікамі раённага маштабу дае Круглянскае РАЙЗА, не дазволіўшы, па хадатайніцтву кулакоў, арганізацыі калгасу беднякамі вёскі Рубаноўка.

Пералічаная стужка фактаў і прыкладаў сьцьвярджае папярэднія вывады, што кулак адкрыта пайшоў на барацьбу з беднатой.

Наша задача—асадзіць ворага, пакараць мясцовых працаўнікоў, не праводзячых расьсьледаваньня, не папярэджаючых замахаў на актывістаў-грамадчыкаў, адкладваючых на нявызначаны тэрмін справы на забойствы і замахі на грамадчыкаў, не абараняючых селькораў, альбо льлючых ваду на капіталістычны млын.

Перавыбары саветаў недалёка. Клясавая барацьба абвострыцца яшчэ ў большай меры. Трэба зараз-жа, не адкладваючы ні на адзін дзень, узяцца за арганізацыю беднаты, даючы рашучы адпор наступу варожых элемэнтаў.

Цім. Заречны.

На турбуйцеся... Нічога няма страшнага... Звычайная крымінальная справа.

Кулаччо пачынае падымаць галаву.

(Ліст з Бабруйску).

Набліжаюцца перавыбары сельскіх саветаў. На мясцох ужо распачалася падрыхтоўчая праца: сельскія саветы і райвыканкомы рыхтуюцца да справаздачнасьці, бедната рыхтуецца да барацьбы за адстайваньне сваіх кандыдатур у саветы.

Але і кулацтва ня дрэмле. З многіх канцоў акругі ідуць трывожныя весткі аб тым, што клясавы вораг—кулацтва і антысавецкі элемэнт—пачынае падымаць галаву, пачынае сваю ўласную кулацкую падрыхтоўку да перавыбараў сельскіх саветаў.

Гэтая падрыхтоўка выяўляецца, папершае, у тайнай агітацыі сярод беднаты за „аўтарытэт“ заможніцкіх кандыдатур, за кампрамэтацыю добра працуючых сельскіх саветаў, за правядзеньне сваіх заможніцкіх прыхлябацеляў у склад сельскіх саветаў.

Такая кулацкая работа ідзе ва ўсю па Жывагладаўскаму сельсавету, Чырвона-Слабодзкага раёну. Тут злосныя ўтойшчыкі аб'ектаў абкладаньня ад падатку на чале з заможнікам **Антосем Бараноўскім (веска Альнаніцы)** вядуць агітацыю за ўвядзеньне ў склад савету свайго кандыдата. Яны хітра падыходзяць да гэтай справы. Яны тут выступаюць нібы абаронцамі інтарэсаў сялянства, падаючы ініцыятыву аб прысылцы настаўніка ў школу, у той-жа час праводзячы сваю цёмную справу.

У вёсцы Бухарына, Жлобінскага раёну, кулацтва адкрыта выступіла на барацьбу з актыўнымі сябрамі сельсавету, маючы намер агнём і абрэзам заваяваць сабе месца ў савеце. Ужо ў некалькіх актыўных вясковых працаўнікоў былі зроблены падпалы. Кулацтва і далей пагражае помстаю сябрам савету, селькому і іншым актывістам вёскі.

Актыўную падрыхтоўку да перавыбараў саветаў з боку кулацтва мы наглядаем і ў Карытнянскім сельсавеце, Асіповіцкага раёну. Тут на дапамогу кулацтву выступаюць людзі з цёмным мінулым, папоўскія прысьпешнікі, нават **антысавецкі настроеныя настаўнікі Ісаеў, Архіпаў і іншыя.**

Гэтая «цёплая» кампанія шпарка і актыўна павяла сваю работу. Пушчана ў ход кампрамэтацыя асобных працаўнікоў сельсавету. Гэта ў значнай меры шкодзіць сельсавецкай рабоце.

Праўда, мясцовымі арганізацыямі дадзен належны адпор гэтаму адкрытаму выступленьню кулацкай групы, але гэта не азначае, што група паралізавана. Яна павядзе тайную падрыхтоўчую да перавыбараў работу.

Гэтай кулацкай «передвыбарнай падрыхтоўцы» трэба супроцьпаставіць шырокую арганізаванасьць беднаты. Гэтыя першыя моманты праяўленьня шкодніцкай работы клясавага ворага павінны быць учытаны на мясцох.

А. Д.

Валакітчыкі граюць у руку кулакоў.

З кожным годам палоскі зямлі сялян вёскі Парнеўка, Чарэйскага раёну, вузелі. З аднаго боку ствараліся некалькі новых гаспадарак. Празпалосіца і трохпалёўка не давалі жыцьця. Ураджай на палёх пагаршаўся, нават адчувалася бясхлебіца і недахоп корму для жывёлы.

Бедната з'арганізавалася выйсьці на пасёлкі, абрэзаць лішкі зямлі ў кулакоў, перайсьці на шматпольле, а кулакі насьмейваючыся, казалі:

— Ня рыпайцеся, галадранцы, пасёлкаў, як сваіх вушэй, ня ўбачыце.

Аднак, бедната арганізавалася. Была напісана калектыўная заява на імя Барысаўскага Акрза і праз упаўнаважаных здадзена ў Акрза.

У дзень падачы заявы загадчык Акрза наклаў рэзалюцыю наступнага зьместу:

„Каморніку Мацюшэнку вытварыць падрыхтоўку для землеўпарадкаваньня“.

З вясёлымі тварамі вярнуліся дамоў упаўнаважаныя, расказалі беднаце, як абстаіць справа, і сталі чакаць каморніка.

Прайшло 11 месяцаў—заява сьпіць. Барысаўскі Акрза маўчыць і заявы ня турбуе.

Не дачакаўшыся каморніка, сяляне давай абіваць парогі зямельных установаў, таптаць лапці, шукаць заяву.

У лістападзе (праз 11-12 месяцаў) парнеўцы зьвярнуліся ў Чарэйскі РВК і ледзь ледзь дабіліся наступнай пастановы:

«Хадайнічаньне сялян вёскі Парнеўка падтрымаць і справу перадаць раённаму землеўпарадкавацелю».

Ад РВК да раённага землеўпарадкавацеля (з пакою ў пакой) справа ішла прыблізна каля 2 месяцаў. Нарэшце, раённы землеўпарадкавацель, азнаёміўшыся са справай, паклаў рэзалюцыю:

„Згаджаюся землеўпарадкаваць вёскуПарнеўку, лічу мэтазгодным».

Ізноў справа паўзе ў Барысаўскі Акрза на зацьверджаньне, а мо' і для ўключэньня ў плян работ.

Невядома, колькі часу справа ішла з Чарэі ў Барысаў, але, як паказвае дата Барысаўскага Акрза, яна ішла амаль ня ўсю зіму.

На тэхнічнай нарадзе адказных работнікаў Барысаўскага Акрза парнеўская справа абстрэльвалася са ўсіх бакоў, але спрэчкі далі станоўчыя вынікі: справа зацьверджана. Парнеўцы заключылі з Акрза ўмову, унесьлі грошы і, здавалася, валакіта павінна была скончыцца. Але вышла ня так. Нейкім цудам справа зноў папала пад замок скуранога партфэля ізноў заснула на доўгі час.

Не дачакаўшыся ніякіх вынікаў, парнеўцы са скаргай зьвярнуліся ў Маскву ў Наркамзем РСФСР і вось тады пашла пісаць губэрня.

Скарга з Масквы хуткім цягніком прыехала ў Менск, стукнулася ў дзьверы НКЗБ, і апынулася ў руках вышэйшай улады і адразу была накіравана ў Барысаўскі Акрза з катэгарычнай прапановай спыніць цеганіну, даць ход справе і пакараць валакітчыкаў.

Але Барысаўскі Акрза асабліва з месца ня рухнуўся і толькі 4 лістапада 1927 г. (праз 2 з палов. годы) за адыходам Чарэйскага раёну да Аршанскай акругі накіравала справу ў Аршанскі Акрза.

Далей зямельная справа стала цяжарнай і нарадзіла крымінальную справу.

Хто-ж стварыў трохгадовую цеганіну? Хто не зьвярнуў увагі на галоўны гаспадарчы фронт сацыялістычнага будаўніцтва вёскі Парнеўка?

Маладая крымінальная справа пашла сваёй чаргой і амаль што такімі ж курынымі крокамі.

Калі ўпаўнаважаны РСІ па Аршанскай акрузе даручыў члену партыі т. Марусенка ўстанавіць вінаватых, стварыўшых зямельную цеганіну, ён у сваім заключэньні чорным па беламу піша:

„Вінаваты: бышыя работнікі Барысаўскага Акрза, Чарэйскага РВК, РЗК і раённы землеўпарадкавацель“.

А сьледчыя 7 вучастку Аршанскай акругі 4 і 10 вуч. Менскай акругі хоць гэта і падкрэсьлілі папярэднім сьледствам, вінаватых знайсьці не маглі, дый ня дзіва!

Калі сьледчы 10 вуч. адносінай запытаў загадчыка асабістага складу НКЗБ, хто працаваў у Барысаўскім Акрза з адказных работнікаў з 1925 па 1927 г. уключна, дык атрымаў 8 жніўня 1928 г. за № 12543 вось які адказ: „зьвестак ня маецца, шукайце былых работнікаў Барысаўскага Акрза ў архіве“.

Вінаватых няма, справа старая і акруговая пракуратура наклала апошнюю рэзалюцыю:

«Спыніць справу, як старую, па 4-а арт. КПК“.

Трэба лічыць, што цэнтральная пракуратура знойдзе валакітчыкаў і бюракратаў.

Д. К.

ЛЯСЬНІЧЫ Ў ХАЎРУСЕ З КУЛАКАМІ.

(Бярэзінскі раён, Менскае акругі).

У вёсцы Талочын, Бярэзінскага сельсавету і раёну, жывуць два заможныя селяніны—Сазончык Піліп і Кузьма Сазончык з сваімі сынамі. Жывуць заможна, маюць шмат зямлі, і, здаецца, чаго-б лезьці яшчэ ў лясьніцтва, калі свайго хапае.

І гэтыя два заможнікі лаюць савецкую ўладу і за што? Лаюць за тое, што Сазончык Кузьма за час савецкай улады набудаваў з сваімі сынамі 4 дамы і добра абсталяваў увесь будынак. А Сазончык Піліп таксама пабудаваў 4, але толькі два прадаў. Але хто ім даваў лес? Лясьніцтва—надобраму знаёмству. Хто вішчыць усе надзелы лясьніцтва? Кузьма і Піліп Сазончыкі.

Каму можна сеяць жыта бяз штрафу на паляніках? Вось гэта двум Сазончыкам, а як беднаце, дык няма дзе і пуду пасеяць, калі хочаш сеяць, дык трэба сеяць дзе-небудзь на баку, ды і то ад штрафу не адкупішся. Сяляне пачалі скардзіцца на лясьніцтва ў сельсавет.

Сельсавет выклікаў на пленум прадстаўніка ад лясьніцтва, ранейшага памоцніка лясьнічага. На пленуме ўхвалілі пастанову, каб усе надзелы лясьніцтва здавала беднаце па справцы камітэту ўзаемадапамогі. Ну, а вынікі адгэтуль? Усё засталося пастарому, лясьнічы плявань хоча на пастанову Бярэзінскага пленуму сельсавету.

Як здавалі надзелы ўсе служачыя лясьніцтва па загаду лясьнічага вось гэтым заможным сялянам, так і здаюць. У гэтых надзелах шмат неправядлівасьцяў. У бухгальтэрыі лясьніцтва запісана, што ва ўрочышчы «Сямёнаў Пацераб» 4 дзесяціны, а калі сяляне, якія касілі гэтую сенажаць і памерылі яе, дык аказалася, што там 8 дзесяцін. Гэта гэткі вучот правільны. І ў выніку дзелаводу Барозна трэба атрымаць па закону адну дзесяціну, а косіць ён 2,5 дзесяцін. Лясьнічы па закону мае права на 2 дзесяціны, а косіць 5,05 дзесяцін, і такі надзел усім служачым, а беднаце толькі застаецца «шыш». І на часьці ня можна атрымаць, бо яе косяць заможныя, яны лепш умеюць гаманіць з лясьнічым. Купіць беднаце таксама няма дзе, бо амаль што ўсю сенажаць раздалі пад надзел. Але затое лясьнічаму ёсьць вучастак дзе адпачыць і добра пагуляць...

Вось як наш лясьнічы прытрымліваецца пастановы савету і наогул савецкай улады. І добра наладжвае вучот сенажаці для сваёй карысьці. І як раскапаць гэты гноёнік?—можа дапаможа «Савецкая Беларусь». Зьнішчыць сваяцтва і пратэкцыі нашага лясьніцтва. Усе памянёныя факты могуць падцьвердзіць увесь прэзыдыум Бярэзінскага сельсавету і сябра Бярэзінскага сельсавету Жукоўскі Андрэй Рачанаў.

Мясцовы.

Кулак спаліў мяемасьць вартаўніка.

БАРЫСАЎ. Кулак вёскі Праходы, Глівенскага с.-с., Ржавуцкі ў ноч з 24 на 25 кастрычніка падпаліў гумно ляснога вартаўніка т. Юрана з помсты за тое, што апошні складаў на Ржавуцкага пратаколы за парубку лесу. Страта ад падпалу дасягае звыш 2000 рублёў. Злачынца затрыманы.

Кулацкі старшыня.

(Бягомльскі раён, Менскае акругі).

Калі бядняк зьвернецца да старшыні Асаўскога сельсавету, дык ён мала зварочвае на яго ўвагі. Шмат выпадкаў было, што сяляне па некалькі разоў хадзілі ў сельсавет, але нічога не маглі дабіцца. А калі здаралася заможнаму селяніну зьвярнуцца ў сельсавет, дык старшыня з шчырай ахвотай задавальняў яго просьбы.

Напрыклад, калі млынар пасёлку Замасточча скасіў уначы ў дзесяці беднякоў сенажаці і сяляне некалькі разоў зьвярталіся ў сельсавет, каб старшыня паехаў на месца і высьветліў гэту справу, дык старшыня ніяк ня мог сабрацца паехаць для высьвятленьня спрэчнага пытаньня.

Шмат было выпадкаў самавольнага захопу зямлі, самавольнай пабудовы і цеганіны па якой-небудзь справе і г. д. І чаму Бягомльскі РВК ня зьверне ніякай увагі на гэткія адносіны да спраў сельсавету.

П. В.

СЕЛЬСАВЕТ У РУКАХ ЗАМОЖНІКАЎ.

Гняздо кулакоў.

Дырэктывы партыі і савецкай улады на перавыбарах саветаў ясна гавораць, што ў гэтую перавыбарчую кампанію, як ніколі, трэба ўцягнуць шырокія колы насельніцтва, асабліва беднату з тым, каб яна сачыла, каб ня ўлезьлі ў саветы кулакі і інш. непатрэбныя элемэнты, якія перашкаджаюць партыі і савецкай уладзе праводзіць мерапрыемствы.

Перавыбарчая кампанія мінулага году не прасачыла за гэтым у дастатковай меры, у выніку чаго ў некаторыя сельсаветы пралез шкодны элемэнт.

Ня трэба далёка хадзіць за фактамі, а возьмем, напрыклад, Машаўскі сельсавет, Касьцюковіцкага раёну, Магілеўскай акругі, аб якім і будзеісьці справа.

У гэтым сельсавеце сплялося цэлае гняздо з кулакоў і розных царскіх служачых. Заселі яны ў гэтым сельсавеце так моцна, што змаглі захапіць усе ўстановы ў раёне сельсавету.

Сельсавет з заможнікаў.

Старшыня сельсавету Аўхачоў зьяўляецца крэпкім заможнікам, сэкратар Федасенка—серадняк, былы прапаршчык.

Абодвы яны «спачуваюць» савецкай уладзе.

Склад сельсавету наогул трэба лічыць «спачуваючым», бо ў яго ўваходзяць: 1 бядняк, апошнія 4—серадзякі і 6 заможных серадняков. Пераважная колькасьць, як відаць, заможнікі.

Паглядзім, што рабілася ў Машаўскім сельсавеце і яго ўстановах.

Вымаганьне хабараў.

Вымаганьне хабараў цьвёрда ўжылося ў штодзённай працы ўпаўнаважанага лясоў мясцовага значэньня па Машаўскаму сельсавету — Кратова: апошні пры выдачы білетаў на вырубку лесу браў хабары ў выглядзе выпіўкі, якую Кротаў праводзіў з старшынёй КСУ Кавалёвым. А лес, які знаходзіўся пад наглядам Кротава, штодня раскрадаўся.

Ведаючы гэткія злачынствы, с.-с. ня толькі ня прымаў мер, каб звольніць з працы за гэтыя злачынствы, а таксама і за іх сацыяльнае становішча—першы кулак пазбаўлен выбарчых правоў, а другі—заможны серадняк, а наадварот, актыўна сам дапамагаў зьнішчаць лес.

Старшыня Аўхачоў, адчуваючы сябе «каралём» сельсавету, самавольна сек лес мясцовага значэньня, аб чым добра ведалі як упаўнаважаны лясоў Кротаў, так і лясьнік Кабанцоў, але ня прымалі ніякіх мер, хоць і гаварылі, што склалі на Аўхачова акт і перадалі старшыні КСУ Кавалёву. „Свая хэўра“—акт і загінуў.

Як сельсавет гандляваў лесам.

Старшыня і сэкратар сельсавету ня мала атрымалі лесу з Панкаўскага лясьніцтва. Яны пад маскіроўкай беднаты выдавалі апошнім ад Машаўскага сельсавету і КСУ пасьведчаньні, як быццам сяляне бедлякі мелі патрэбу ў лесаматар'яле, бралі з Панкаўскага лясьніцтва дзялянкамі лес і прадавалі яго заможным сялянам. На чале закупшчыкаў былі старшыня і сэкратар сельсавету. Апошнія куплялі ў сялян лес і перапрадавалі на лесапільню на гонты, частка якіх ішла на свае патрэбы, а частка—на продаж.

Адначасова Аўхачоў па гэткім самым пасьведчаньні набыў сабе будаўнічага матар'ялу і пабудаваў новую хату, хлеў, а сваю хату і хлеў прадаў за 485 руб.

Скідка заможнікам па падатку.

Старшыня і сэкратар сельсавету, а таксама і старшыня СКСУ давалі скідкі заможнікам як па сельска-гаспадарчаму падатку, так і па землеўпарадкаваньні. Напрыклад, Аўхачоў Г. С., які мае 3 коні і 3 каровы, Канаплёў мае 2 коні і 2 каровы і шэраг іншых заможнікаў атрымалі па падатку скідкі.

Рабілася таксама і падробка дакумэнтаў па скідках.

У сьпісу грамадзян, у колькасьці 51 чал., раней гаварылася, што скідка грамадзяніну Чэрняку М. была зроблена камісіяй у 15 руб. 12 кап., а сельсаветам перароблена на 10 руб. Таксама і Азаркову было вызначана 5 руб., а перароблена на 2 руб. і г. д.

Надзяленьне абшарнікаў і папа зямлёй.

У вёсцы Машава землеўпарадкаваньне праведзена цалкам у карысьць заможных сялян. Бедната высялялася на пасёлкі, а заможныя заставаліся ў вёсцы на добрай зямлі.

Апроч гэтага, надзелена зямлёю пападзьдзя ў колькасьці 5 дзесяцін пад выглядам таго, што яна не зьяўляецца юрыдычнай жонкай папа, а фактычна з ім жыве 19 год. Зямля ёю здадзена ў арэнду. Таксама надзелены зямлёю і былы абшарнік Камароўскі.

Цёмныя людзі.

Калі ўзяць склад спажывецкага таварыства раёну Машаўскага сельсавету, дык тут можна знайсьці розных цёмных людзей з «былых». Старшыня праўленьня Іваноў былы справавод земскага начальніка абшарніка Бараноўскага, рахункавод Івашудін—былы валасны пісар і цэлы шэраг іншых.

Усе яны заможнікі. Тое самае і з няплатнымі працаўнікамі праўленьня. Тут таксама былыя афіцэры і заможнікі.

Прыватнік на чале.

Высьветлена, што сувязь праўленьня спажывецкага таварыства з прыватным гандляром была самая шчыльная. Як стары склад праўленьня, так і новы ня крыўдзілі прыватніка. Яны трымалі самую шчыльную сувязь з прыватнікамі г. Суража і м. Касьцюковіч. Напрыклад, былы сябра праўленьня старага складу прадаў прыватніку ў м. Касьцюковічы Гусакову 1085 аршын сялянскага палатна, каля 3 пудоў перцу, хрому і цэлы шэраг іншых тавараў. А старшыня праўленьня (сучаснага складу) Іваноў са згоды сябра праўленьня Міхальчэнка прадаваў прыватніку Гусакову пшанічную муку цэлымі мяхамі, а апошні за гэта пазычыў праўленьню 100 руб. грошай, як быццам для выкупу вэксалю.

Па словах сялян, былы прыказчык Машаўскай крамы Іваноў (зараз старшыня праўленьня) прадаваў прыватнікам сукно, у той час, як пайшчыкі адчувалі вялікую патрэбу і заставаліся бяз сукна. Адначасова рабіў разьмеркаваньне сярод сваякоў палатна.

Праўленьне таварыства трымала таксама шчыльную сувязь са стратай для сябе з Сураскай саматужна-ткацкай арцельлю, абменьваючы ходкія тавары на няходкія (хусткі), якія заставаліся на доўгі час ляжаць на паліцах Таварыства бяз усякага руху.

Прыказчык Макрынскага аддзяленьня спаж. т-ва Крыніцын атрымліваў мануфактуру з цэнтральнага складу спаж. т-ва і завозіў дадому, адкуль перапрадаваў прыватнаму гандляру.

Калі вясной і летам адчуваўся недахоп у хлебе, Машкоўскае спажывецкае т-ва атрымлівала па разьвёрстцы хлеб, разьмяркоўвала прыватнікам і заможным сялянам па 1 р. 34 к., а тыя ў сваю чаргу пяклі хлеб і прадавалі па 8 кап. за фунт, а бедната заставалася бяз хлеба.

Недахопы і растраты.

моцна ўжыліся ў штодзённай працы працаўнікоў таварыства як партыйных, так і беспартыйных. За апошнія гады было растрачана 1677 руб.—сума не маленькая. Гэтыя грошы, па сямейнай згодзе з праўленьнем, растратчыкамі пакрываліся на працягу 2-х год, а да адказнасьці яны ня прыцягваліся. Замест таго, каб за фонд каапэраваньня беднаты ўцягнуць беднату ў пайшчыкі, Машанскае спаж. т-ва рабіла наадварот: яно нейкім чынам ухітрылася паменшыць пайшчыкаў у параўнаньні з мінулым годам са 100 на 84 чал.

Калі ўзяць наогул працу Машаўскага спаж. т-ва хоць-бы па галіне ўцягненьня беднаты, збору паявых капіталаў, дык гэта ні ў якім разе не дае належнага тэмпу разьвіцьцю спажывецкай каапэрацыі. Так, напрыклад: у сетцы Днепрасаюзу ўстаноўлен пай у 10 руб., а ў Машаўскім спаж. т-ве ўсяго толькі ў 3 руб. Выдаткі таварыства, у параўнаньні з мінулым годам, ня толькі не паменшыліся, а наадварот, павялічыліся на 5,47 проц.

Зваротныя сродкі ў мінулым годзе складалі 830 руб., а ў гэтым годзе засталося толькі 115 руб., гэта дзякуючы таму, што праўленьне адчыніла шырокі крэдыт сярод „братии“—заможнікаў.

На рахунку заборшчыкаў і здатчыкаў на 1-VII—28 г. лічылася ў праўленьні завінавачанасьці 1529 руб.

Усё паказанае прывяло таварыства да вельмі цяжкага становішча.

Наогул, трэба сказаць, што ў Машаўскім сельсавеце існавала поўнае паралізаваньне актыўнасьці сялянскай беднаты і наступ на яе па ўсіх галінах гаспадарчага і палітычнага жыцьця вясковага кулацтва, змыканьне сялянскага і каапэрацыйнага апарату з кулацкай часткай насельніцтва вёскі. Злоўжываньні з боку працаўнікоў сельсавету і спажывецк. таварыства дзяржаўнымі і грамадзкімі сродкамі, грубыя адносіны да насельніцтва з боку прыказчыкаў крам спаж. т-ва і абслугоўваньне праз іх выключна заможнай часткі насельніцтва вёскі—гэта мела шырокае месца.

Надзяленьне зямлёю былых абшарнікаў і папа і выкіданьне беднаты з лепшай зямлі на горшую і цэлы шэраг іншых злоўжываньняў выкрыла Магілеўская РСІ ў Машаўскім сельсавеце і запрапанавала належным органам у хуткім часе зьняць з працы старшыню і сэкратара с-савету, упаўнаважанага лясоў мясцовага значэньня і лясьніка і іншых асоб, якімі зроблены злоўжываньні. А Магілеўскай пракуратуры запрапанавана прыцягнуць да суровай адказнасьці старшыню Машаўскага сельсавету, сэкратара сельсавету Федасенка, старшыню Машаўскага спажывецкага т-ва Іванова, сябра праўленьня Міхальчэнка, старшыню Машаўскага СКУ Кавалёва, упаўнаважанага лясоў мясцовага значэньня Кротава і лясьніка Кабанцова, паскорыўшы і надаўшы гэтай справе грамадзка-палітычны характар з тым, каб насельніцтва акругі і асабліва сялянства Машаўскага сельсавету бачыла, што злачынцы пакараны.

Вось чаму належыць, як ніколі, уцягнуць у перавыбары беднату.

А. Лясны.

ЗАКОНЫ І ЗАГАДЫ ЎРАДУ БССР

Пастанова
Савету Народных Камісараў БССР

пра перавозку ў лекавыя ўстановы рабочых і служачых, якія захварэлі на месцы працы альбо жывуць у рабочых пасёлках.

Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляе:

Рабочыя і служачыя, якія захварэлі на месцы працы альбо жывуць у рабочых пасёлках, павінны перавозіцца ў лекавыя ўстановы за кошт прадпрыемства альбо ўстановы, дзе яны працуюць.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР **М. Галадзед.**

Нам. Кіраўніка Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнае Нарады БССР **А. Дубавіцкі.**

9 лістапада 1928 году,
г. Менск.

Постановление
Совета Народных Комиссаров БССР

о перевозке в лечебные учреждения рабочих и служащих, заболевших на месте работы или живущих в рабочих пасёлках.

Совет Народных Комиссаров БССР постановляет:

Рабочие и служащие, заболевшие на месте работы или живущие в рабочих пасёлках, должны перевозиться в лечебные учреждения за счет предприятия или учреждения, где они работают.

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР **Н. Голодед.**

Зам. Управляющего Делами Совета Народных Комиссаров и Экономического Совещания БССР **А. Дубовицкий.**

9 ноября, 1928 г.
г. Минск.

Пастанова
Савету Народных Камісараў БССР

пра аплату заключэньняў і экспэртызы акруговых інжынэраў.

Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляе дазволіць акруговым выканаўчым камітэтам спаганяць з зацікаўленых асоб плату за дачу акруговымі інжынэрамі заключэньняў аб тых праэктах новых будынкаў, якія канчаткова зацьвярджаюцца акруговымі выканаўчым камітэтамі, і за экспэртызу акруговых інжынэраў, якая не належыць да іх беспасрэдных абавязкаў.

Плата павінна спаганяцца па таксах, вызначаных пастановаю Савету Народных Камісараў БССР за 26 студзеня 1926 году (З. З. БССР 1926 г., № 13, арт. 51).

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР **М. Галадзед.**

Нам. Кіраўніка Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнае Нарады БССР **А. Дубавіцкі.**

9 лістапада 1928 г.
г. Менск.

Постановление
Совета Народных Комиссаров БССР

об оплате заключений и экспертизы окружных инженеров.

Совет Народных Комиссаров БССР постановляет разрешить окружным исполнительным комитетам взыскивать с заинтересованных лиц плату за дачу окружными инженерами заключений о тех проектах новых построек, которые окончательно утверждаются окружными исполнительными комитетами, и за экспертизу окружных инженеров, которая не относится к их непосредственным обязанностям.

Плата должна взыскиваться по таксам, установленным постановлением Совета Народных Комиссаров БССР от 26 января 1926 г. (С. З. БССР 1926 г., № 13, ст. 51).

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР **Н. Голодед.**

Зам. Управляющего Делами Совета Народных Комиссаров и Экономического Совещания БССР **А. Дубовицкий.**

9 ноября 1928 г.
г. Минск.

Пастанова
Савету Народных Камісараў БССР

пра парадак вырабу наркатычных сродкаў і гандлю імі.

Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляе:

1. Наркатычныя сродкі—какаін, яго солі, гашыш, опі, яго настойкі, морфі, гэраін, іх солі і пантапон могуць вырабляцца толькі дзяржаўнымі хэмічна-фармацэўтычнымі заводамі і лябараторыямі. Нагляд за вырабам наркатычных сродкаў ускладаецца на органы аховы здароўя.

2. Дазвол на выраб паказаных у артыкуле 1 наркатычных сродкаў даецца Народным Камісарыятам Аховы Здароўя тым з паказаных у артыкуле 1 прадпрыемстваў, у якіх маецца належнае абсталяваньне і прылады.

3. Гандляваць паказанымі ў артыкуле 1 наркатычнымі сродкамі могуць толькі аптэкі і аптэчныя склады органаў аховы здароўя.

4. Парадак гандлю наркатычнымі сродкамі і захаваньня іх устанаўляецца Народным Камісарыятам Аховы Здароўя.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР **М. Галадзед.**

Нам. Кіраўніка Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнае Нарады БССР **А. Дубавіцкі.**

9 лістапада 1928 г., г. Менск.

Постановление
Совета Народных Комиссаров БССР

о порядке выработки наркотических средств и торговли ими.

Совет Народных Комиссаров БССР постановляет:

1. Наркотические средства—кокаин, его соли, гашиш, опиум, его настойки, морфий, героин, их соли и пантопон могут вырабатываться только государственными химико-фармацевтическими заводами и лабораториями. Наблюдение за выработкой наркотических средства возлагается на органы здравоохранения.

2. Разрешение на выработку указанных в статье 1 наркотических средств дается Народным Комиссариатом Здравоохранения том из указанных в ст. 1 предприятий, у которых есть необходимое оборудование и инструменты.

3. Торговать указанными в ст. 1 наркотическими средствами могут только аптеки и аптечные склады органов здравоохранения.

4. Порядок торговли наркотическими средствами и хранения их устанавливается Народным Комиссар. Здравоохранения.

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР **Н. Голодед.**

Зам. Управляющего Делами Совета Народных Комиссаров и Экономического Совещания БССР **А. Дубовицкий.**

9 ноября 1928 г., г. Минск.

Бліжэйшыя крокі па хэмізацыі БССР

(Гутарка са старшынёю хэмічнае групы ВСНГ інжынэрам Савіцкім).

На запытаньне нашага супрацоўніка, якія крокі прымае ВСНГ БССР да хэмізацыі Беларусі, старшыня хэмічнае групы інжынэр Савіцкі паведаміў наступнае:

— Зараз хэмічная прамысловасьць у Беларусі слаба разгорнута. Пакуль што мы маем больш-менш разьвітую шкляную прамысловасьць. На гэтай галіне ёсьць 7 прадпрыемстваў. Штогодная прадукцыя гэтых прадпрыемстваў дасягае 6 мілёнаў рублёў. Па сярнікоавй прамысловасьці мы маем 4 фабрыкі з прадукцыяй 1 мілён скрынкаў сярнічкаў у год. Ёсьць яшчэ некалькі больш дробных прадпрыемстваў напрыклад: «Чырвоны Хімік»—1115 тон крэйды, лака-палітурны завод у Нова-Беліцы—150000 руб. прадукцыі ў год, завод па вырабу земляных фарбаў—72000 руб. у год і інш.

Па 5-цігадоваму пляну вызначаецца ўзмацненьне ролі хэмічнае прамысловасьці ў народнай гаспадарцы Беларусі. У бліжэйшы час хэмізацыя ахопіць прамысловасьць, якая вырабляе сельска-гаспадарчыя ўгнаеньні.

У працягу пяцігодзьдзя (да 1932-33 году) мяркуецца пабудаваць 2 фасфарытныя заводы, з якіх у 1928-29 годзе пачнецца пабудова аднаго ў м. Крычаве, Магілеўскай акругі. Другі завод мае будавацца пазьней. У першы год пасьля яго пабудовы завод апрацуе 8000 тон касьцей, а праз два гады—12000 тон.

Да канца 5-цігодзьдзя будзе пабудаван супэрфасфатны завод. Для забесьпячэньня гэтага заводу неабходнай сыравінай (серным квасам) мяркуецца пабудаваць спэцыяльны завод, які пачне працаваць в 1933 году.

Прадугледжваецца значнае пашырэньне ў бліжэйшы час існуючых хімічных прадпрыемстваў Беларусі.

Завод «Чырвоны Хімік» у Нова-Беліцы (адзін па ўвесь СССР), які вырабляе хэмічна чыстую крэйду, у 1927-28 годзе даў 1115 тон крэйды. Гэта прадукцыя далёка не здавальняе патрэбаў Савецкага Саюзу. Сёлета праведзена вялікае пашырэньне гэтага заводу і ён будзе даваць ужо звыш 2100 тон крэйды. Да канца 5-цігодзьдзя прадукцыя гэтага заводу дасягне 7200 тон. На гэтым заводзе мяркуецца наладзіць вытворчасьць магнэзіі для зубнога парашка, як фармацэўтычнага прадукту, для электратэхнічнай прамысловасьці і інш.

Магнэзія будзе вырабляцца з даламітаў, якіх ёсьць шмат каля тэрыторыі заводу.

Шкляная прамысловасьць мае пэрспэктывы для свайго разьвіцьця дзякуючы наліччу добрай торфы, пяску і крэйды. У 1929-30 годзе пачнецца пабудова вялікага мэханізаванага заводу ў Гомелі. Гэты завод будзе працаваць на дзьве ўстаноўкі «Фурко».

Па сярніковай прамысловасьці, апроч заканчэньня пабудовы двух мэханізаваных заводаў—«Чырвоная Бярэзіна» і імя «10 Кастрычніка»—будзе праведзена мэханізацыя фабрыкі „Везувій».

У працягу 5-цігодзя мяркуецца пабудаваць вялікі мылаварны завод, які дасьць 3000 тон мыла ў год.

Наша залежнасьць ад імпартнай смалы перашкаджае шырока наладзіць лака-палітурную вытворчасьць. ВСНГ вызначае пабудову свайго заводу, які будзе вырабляць штучную смалу з беларускай сыравіны.

Вялікія запасы торфу і лясныя багацьці Беларусі дыктуюць патрэбу пашырэньня хэмічных прадпрыемстваў па апрацоўцы гэтага сырцу. У сувязі з гэтым праэктуецца пабудова (у 1929-30 годзе) двух вялікіх экстракцыйных заводаў па вырабу каніфолі і шпігінару і 5-ці дробных заводаў, якія будуць апрацоўваць смалу ад падсочкі дрэў і жывіцу.

Пры ажыцьцяўленьні ўсіх пералічаных мерапрыемстваў у плянавыя тэрміны, мы будзем мець грунтоўнае перараджэньне хэмічнай прамысловасьці і вялікую зьмену ў хэмізацыі Беларусі.

С. Азерскі.

ХРОНІКА.

Прывітаньні ўраду і ЦК партыі.

На імя ўраду і ЦК партыі ў выязну з адзінаццатай „гадавінай Кастрычніцкай рэвалюцыі" атрыманы прывітаньні ад урачыстага сходу працоўных Коха[illegible] раёну, сялян сяла Візуміч, Бягомльскага раёну, чырвоных былых „партызанаў і інш.

Адзначэньне 10-цігодзьдзя жанаддзелаў.

[illegible]

Дапамога беднейшым вучням школ.

[illegible]

Да юбілею Цішкі Гартнага.

[illegible]

Мэнскі дзень.

[illegible]

Буйны рост швейнай прамысловасьці.

[illegible] ня ведае ніводная рэспубліка ў нашым Саюзе.

Плян швейнага трэсту на 1928-29 г. прадбачыць вытворчую праграму на 3100 рабочых. Але трэба прызнаць, што рэсурсы сыравіны нявялікія, і [illegible] фабрыкі „Мэньшэвік" будзе[illegible] 6 месяцаў, а спэцыялістаў на гэтай справе не хапае, неабходна паслаць пэўны лік рабочых у маскоўскі швэйны тэхнікум для спэцыялізацыі.

С. Эвенчык.

СУД.
СПРАВА РАСТРАТЧЫКА ФРЫДА
(Ад уласнага карэспандэнта).

Выязная сэсія вярхоўнага суда пад старшынствам Шыфрына разабрала справу былога скарбніка, заводу «Домбаль» рабкора „Зьвязды" З. Фрыда.

У 1925 г. Фрыд паступіў на гуту „Домбаль" у якасьці канторшчыка. Тут Фрыд пачынае прымаць удзел у грамадзкай працы і выяўляе сябе як добры рабкор. Тады Фрыда выбіраюць старшынёй шматлікіх грамадзкіх арганізацый і навет кіраўніком рабкораўскага гуртка.

Фрыд пачынае карыстацца давер'ем заводу і назначаецца скарбнікам заводу.

З гэтага часу Фрыд «уладае» вялікімі сумамі заводзкіх грошай і пазычае іх направа і налева.

Рэвізіі, якія раней праводзіліся, не маглі выкрыць растрату, бо ашуканец пакрываў іх грашмі ашчаднай касы заводу, скарбнікам якой ён таксама быў.

«Чэсны чалавек», якому ўсе давяраюць—атрымлівае толькі 150 рублёў у месяц, грае ў карты, на більярдзе і адзявае жонку ў каштоўныя гарнітуры, наладжвае часта вечарынкі.

Гэта прымусіла дырэктара заводу т. Сідзельнікава рабіць частыя рэвізіі—налёты, але апошнія рабіліся паволле даных бухгальтэры, без праверкі наяўных грошай.

Гэтаму памагала падтрыманьне Фрыда галоўным бухгальтарам заводу Гольштэйнам, з якім Фрыд хаўрусьнічаў.

У чэрвені г. г. для рэвізіі заводу прыехаў галоўны бухгальтар шкло-трэсту тав. Хейфец які ў дзень прыезду адзначыў ня ўнесеныя ў касавую кнігу 70 р. На другі дзень Хейфец выявіў незапрыходаваныя за май і чэрвень 1000 рублёў, а таксама запазычанасьць па падатчотных сумах каля 2000 рублёў.

Тады Хейфец паззваў для тлумачэньня касіра Фрыда, але яго на заводзе не знайшлі. У гэты-ж дзень выясьнілася, што Фрыд меў на руках два чэкі на 2800 р. Фрыд уцёк і толькі 6 жніўня г. г. ён быў затрыман на вакзале ў Сьвярдлоўску, дзе знайшлі ў яго толькі 28 рублёў.

Рэвізійная камісія выявіла, што Фрыдам было растрачана больш 10.000 рублёў заводзкіх і касы ашчаднасьці грошай.

У прысутнічаньні людзей, якія яму давяралі, «чэсны» Фрыд сядзіць на лаўцы падсудных. Заля суду перапоўнена. Разам з ім сядзяць галоўны бухгальтар Гальштэйн і яго намесьнік Елізараў.

Фрыда судзяць у Н. Барысаўскім тэатры „Люкс", дзе ён шмат разоў выступаў, дзе ён кіраваў рабкораўскім гуртком, будучы лепшым рабкорам «Зьвязды» за што атрымаў на конкурсе 75 р.

Ён ня хоча адказваць суду на пытаньні, якія датычацца яго рабкораўскай працы. Ён хоча давесьці суду, што яго не затрымалі ў Сьвярдлоўску, а ён сам зьявіўся, і што знайшлі ў яго толькі 28 рублёў, а калі-б яго злавілі, то знайшлі-бы ўсе 2800, з якімі ён уцёк.

На пытаньне дзе-ж гэтыя 2800 рублёў, ён з «гонарам» адказвае:

— Можа яны ў мяне дзе-небудзь і ёсьць?

Суд цягнуўся 3 дні, было дапрошана каля 12 сьведкаў.

Пасьля чатырохгадзіннай нарады суд прыгаварыў: Фрыда Зіноўя на дзесяць год зьняволеньня с пазбаўленьнем правоў на пяць гадоў пасьля адбыцьця кары.

Гальштэйна на пяць гадоў зьняволеньня і пазбаўленьня правоў на тры гады,

Елізарава на тры гады зьняволеньня і пазбаўленьня правоў на два гады.

Праца кас ашчаднасьці і савецкая грамадзкасьць.

Характар працы ашчадных кас патрабуе сталай дапамогі з боку ўсёй савецкай грамадзкасьці. Вялікая справа арганізацыі сацыялістычнага накапленьня, адным з асноўных каналаў якога зьяўляюцца ашчадныя касы—ня можа ажыцьцяўляцца бяз самага актыўнага ўдзелу шырокіх колаў працоўных, а ўцягненьне шырокай масы ў гэту працу аднаму апарату кас не пад сілу.

Такім чынам, роля савецкай грамадзкасьці ў разьвіцьці ашчаднай справы зьяўляецца рашучай.

Калі зьвернемся да фактычнага становішча рэчаў у гэтай галіне, дык вымушаны будзем сьцьвердзіць, што тут далёка ня ўсё добра. Бязумоўна, у параўнаньні з мінулымі гадамі сувязь з савецкай грамадзкасьцю ў 1927-28 г. значна палепшылася. Асабліва гэта адчувалася ў часе праведзеньня ашчаднымі касамі кампаніі двухтыднёвіка (верасень 1927 г.).

Аднак, разьвіцьцё ашчаднай справы ня можа ажыцьцяўляцца толькі шляхам кампаній, а патрабуе сталай працы ў ажыцьцяўленьні ідэі ашчаднасьці.

Між тым у штодзённай працы няма яшчэ тых уважлівых адносін да працы ашчадных кас і практычнай дапамогі, без якіх посьпех у іх працы немагчымы. Мы маем такое становішча, калі мясцовыя органы (Акругкомы і Райкомы КП(б)Б, АВК і РВК) даюць дырэктывы аб дапамозе ашчадным касам і г. д., але, нажаль, яны ніколі не правяраюць іх выкананьня.

Такім чынам, роля гэтых дырэктыў у практычнай працы не атрымлівае належнага адбітку.

Абсьледваньнем шэрагу раёнаў устаноўлена, што тыя дырэктывы, якія даваліся Акругкомам, АВК, Акрпрафбюро, а таксама па лініі прафсаюзаў і асабліва ў сельсаветах, практычна мала выконваліся, а ў шэрагу месц зусім ня выконваліся.

Спынімся канкрэтней на некалькіх характэрных момантах.

Усім раёнам і сельсаветам увосень 1927 г. дадзены былі АВК кантрольныя лічбы ўкладчыкаў і ўкладаў, якія павінны былі быць уцягнуты ў 1927-28 г.

Большасьць райвыканкомаў і райкомаў, атрымаўшыя гэтыя заданьні, размеркавалі іх між асобнымі раёнамі і далі дырэктыву аб іх выкананьні, але на працягу году не сачылі за ходам працы. Частка-ж райкомаў і РВК і гэтага не зрабіла, а абмежавалася прыняцьцем кантрольных лічбаў да ведама і прапановай мясцовай касе іх выканаць.

Такім чынам, практычна мясцовыя органы мала рабілі ў напрамку разьвіцьця ашчаднае справы.

Зазначым на другі адмоўны факт: для ўцягненьня мясцовай грамадзкасьці ў працу кас ашчаднасьці пры АВК, РВК і сельсаветах, згодна пастановы Савету Народных Камісараў БССР ад 14-III-28 г., арганізаваны камісіі садзейнічаньня ашчаднай справе. Частка мясцовых органаў арганізавала гэтыя камісіі, большасьць-жа вусім іх не арганізавала. Практычна-ж не працавала ні адна камісія. Такім чынам, гэта важнейшае распараджэньне ўраду засталося нявыкананым.

Зразумела, што такое становішча ў будучыні ні ў якім выпадку не павінна мець месца.

Ёсьць некаторыя раёны, дзе мясцовыя органы цікавіліся ашчаднай справай (Калінкавіцкі і Ельскі раён, Мазырскай акругі), і ў такіх раёнах ашчадныя касы працуюць добра.

Трэба мець на ўвазе, што на вёсцы ўцягненьне новых укладчыкаў можа мець посьпех, галоўным чынам, шляхам індывідуальнай агітацыі. Такая крапатлівая праца можа праводзіцца толькі пры актыўнай дапамозе савецкае грамадзкасьці.

Для ўзмацненьня працы кас ашчаднасьці, асабліва на вёсцы, і ахопу сялянства неабходна штодзённа дапамагаць ашчаднаму апарату.

Канкрэтна, трэба, каб мясцовыя органы (пачынаючы ад акруговых), размеркаваўшы кантрольныя лічбы на 1928-29 г., сачылі за ходам працы і прынялі ўсе меры да іх выкананьня. Неабходна ажывіць дзейнасьць камісій дапамогі разьвіцьцю ашчаднае справы пры акрвыканкомах, райвыканкомах і с-саветах з тым, каб яны стала працавалі і сапраўды дапамагалі ашчадным касам.

Трэба скарыстаць справаздачна-перавыбарчую кампанію ў саветы для шырокай папулярызацыі кас ашчаднасьці, асабліва на сялянскіх сходах.

Неабходна, каб мясцовыя культасьветныя арганізацыі (нардамы, хаты-чытальні) і культурныя сілы (настаўніцтва і інш. культурныя працаўнікі) і сельскі актыў прымалі актыўны практычны ўдзел у працы кас ашчаднасьці.

Бяз усяго гэтага работа кас, якая зьяўляецца адным з важнейшых вучасткаў савецкай працы, ня будзе мець посьпеху.

Толькі агульнымі сіламі ашчаднага апарату і савецкае грамадзкасьці мы ўзмацнім працу кас ашчаднасьці і выканаем ускладзеныя на нас партыяй і савецкім урадам задачы.

Новыя кнігі.

Паступілі ў рэдакцыю газэты «Савецкая Беларусь» для рэцэнзіі наступныя кнігі.

1. «Плуг» № 9 за верасень м-ц. Стар. 79, цана 50 кап.
Дзяржаўнага Выдавецтва Украіны.

2. „Литература и марксизм" кніга 4. Журнал тэорыі і гісторыі літаратуры. Стар. 182, цана 1 руб.
Дзяржаўнага Выдавецтва Масква-Ленінград.

3. «Червоний шлях» № 9-10. Грамадзка-палітычны і літаратурна-навуковы журнал Дзяржаўнага Выдавецтва Украіны. Стар. 286, цана 2 руб. 50 кап.

4. „Плановое хозяйство" № 8. Стар. 352, цана 2 руб.
Выданьне Дзяржвыдаву СССР. Масква.

БЕЛДЗЯРЖТЭАТР.
СЕРАДА 14 ЛІСТАПАДА
Другі пляваны спэктакль пралетстуду
„БРОНЕЦЯГНІК 14—69"
Рэвал. п'еса ў 6 абраз.
ПАЧАТАК А 8 ГАДЗ. УВЕЧАРЫ
Білеты праз Бюро пралетстуду.

КІНО-ТЭАТР «КУЛЬТУРА».
Народн. арт. рэспублік УС. МЭЙЕРХОЛЬД В. І. КАЧАЛОЎ
У СУСЬВЕТНЫМ ФІЛЬМЕ
„БЕЛЫ АРОЛ"

КІНО „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА".
Ад аўторка 13 лістапада
„КАХАНЬНЕ КАРАЛЕВЫ"
Звыш праграмы: 3 [illegible]
2-гі тыдзень гастроляй [illegible]
Зін. ЗАДОРЫНА.

КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ».
Ад аўторка, 13 лістапада
„ГОНШЧЫК [illegible]"
Вясёлая камэдыя ў 6 частках.
Звыш праграмы— кіно-хроніка [illegible]

1-ы дзіцячы КІНО-ТЭАТР „ЮНЫ ПІАНЭР"
„Пат і Паташон на моры"
у 6 частках.
Кошт білета 15 кап.

Праўленьне Беларускай Дзяржаўнай Акадэміі Сельскае Гаспадаркі імя Кастрычніцкае рэвалюцыі абвяшчае КОНКУРС на замяшчэньне асыстэнцкіх пасад па катэдрах: [illegible]

Менскі акруговы інспэктар гандлю даводзіць да ўсеагульнага ведама, што 13 лістапада 1928 г. унесена ў кнігу «Е» [illegible] „БУМСІНДЫКАТ" [illegible]
Менскі акр. інспэктар гандлю ГРАВІТ.

ЗГУБЛЕНЫ [illegible]

Выбарны ЗАГС [illegible]

ПРАДАЕЦЦА
зрыў-папера, макулатура
і старыя газэты.
Спытацца ў канторы газэты „Савецкая Беларусь"
(Рог вуліц Карла Маркса і Ленінскай, 2-гі дом Саветаў).

ЗГУБЛЕНЫ.

— Даспрызыўная прыпісная кніжка № 29 Палякова С., кв. 125.
— Вучотна-конская карт. № 89 Натапшова Ф., выд. Круглянскім РВК, кв. 125.
— Асабовая кніжка № 20 Жылінскага А. Н., выд. Круглянскім РВК, кв. 125.
— Вучотна-конская карт. № 498 Сасонава Н., выд. Круглянскім РВК, кв. 125.
— Вучотна-конская карт. № 1872 Палтарацкага Б., выд. Круглянскім РВК, кв. 125.
— Сяброўскі білет № 663651 Макавецкага В. Н., выд. Будзенаўскім саюзам гарнякоў, кв. 125.
— Сяброўскі білет Ваяводзіна К. Ф., выд. Аршанскім саюзам працасьветы, кв. 125.
— Біржавы талён за кастрычнік м-ц Сафронава С. І., выд. біржай працы, кв. 126.
— Даспрызыўная кніжка за № 4 Зянькевіча В. Я., выд. Барысаўск. акрваенкаматам, кв. 127.
— Біржавы талён і рэгістрац. нумар Верачейчыка А. Т., выд. біржай працы, кв. 128.
— Кааперац. кніжка Чайнік С. І., выд. МЦРК, кв. 129.

КУТОК РАБСЕЛЬКОРА

IV УСЕСАЮЗНАЯ НАРАДА РАБОЧЫХ, СЯЛЯНСКІХ, ВАЙСКОВЫХ І ЮНАЦКІХ КАРЭСПАНДЭНТАЎ

адчыняецца 27 лістапада а 8 гадз. увеч., у чырвонаштандарнай залі цэнтральнага дому Чырвонай арміі і флёту імя тав. М. В. Фрунзэ.

ПАРАДАК ДНЮ НАРАДЫ:

I. БЯГУЧЫ МОМАНТ І ЗАДАЧЫ ДРУКУ

II. ВЫНІКІ І ПЭРСПЭКТЫВЫ РАБСЕЛЬКОРАЎСКАГА РУХУ І СПРАВАЗДАЧА РЭДАКЦЫІ «РАБОЧА-СЯЛЯНСКАГА КАРЭСПАНДЭНТА».

III. ЗАЦЬВЕРДЖАНЬНЕ ПРАПАНОЎ СЭКЦЫЙ І КАМІСІЙ НАРАДЫ ПА ПЫТАНЬНЯХ:

1. Асноўныя палажэньні аб працы рабкораў на прадпрыемствах.
2. Асноўныя палажэньні аб працы селькораў.
3. Міжнародная сувязь рабселькораў.
4. Агляды.
5. Друкаваныя фабрычна-заводзкія газэты.
6. Нацыянальны рабселькораўкі рух.
7. Пастаноўка партыйнага і рэдакцыйнага кіраўніцтва рабселькорамі.
8. Праца рабкораў-батракоў.
9. Насьценгазэты ў калгасах.
10. Барацьба за дасягненьні па допісах.
11. Чарговыя задачы вайскораўскага руху і пытаньні ваенізацыі ў насьценгазэтах.
12. Юнкораўскі рух.
13. Насьценгазэты ва ўстановах.
14. Цэхавыя насьценгазэты.
15. Насьценгазэты на прыватных і канцэсійных прадпрыемствах.
16. Сэмінары для членаў рэдкалегій.
17. Рабселькораўскія кансультацыі.
18. Рабселькораўскія нарады.
19. Парадак і форма вучоту рабселькораўскага руху.
20. Уцягненьне жанчын у рабселькораўскую працу.
21. Рабселькораўскі рух і друк у ВНУ і тэхнікумах.
22. Школьныя насьценгазэты.
23. Уцягненьне рабочых фота-аматараў і мастакоў-самавучак у працу нізавога друку.
24. Насьценныя газэты пры жыльлёвых кааперацыйных таварыствах.

IV. ВЫБАРЫ РЭДКАЛЕГІІ ЧАСОПІСІ „РАБОЧА-СЯЛЯНСКІ КАРЭСПАНДЭНТ".

Разьмеркаваньне месц разаслана рэспубліканскім, краявым, абласным і губэрнскім камісіям, якія ў сваю чаргу разьмяркоўваюць месцы паміж акругамі і паветамі. Дэлегаты, якія прыедуць на нараду, павінны мець на руках пасьведчаньні адпаведных мясцовых арганізацыйных камісій.

Цэнтральная Ўсесаюзная арганізацыйная камісія.

Будзем пашыраць сваю працу.
(Рагачэўскі р-н, Бабруйшчына).

Нядаўна ў горадзе Рагачэве адбылася нарада селькораў раёну, якая была склікана райкомам КП(б)Б і рэдакцыямі газэт «Беларуская Вёска» і „Камуніст". Нарада была самая шматлюдная. Партклюб быў запоўнен рабселькорамі, ваенкорамі і працаўнікамі савецкіх установ. Нарада заслухала даклады: аб чарговых задачах партыі і селькора, аб самакрытыцы і даклад рэдакцыі газэты «Беларуская Вёска» аб яе працы. У першым дакладзе райкаму партыі былі высьветлены пытаньні аб хлебазагатоўках, падрыхтоўцы да перавыбараў сельсавету, рэалізацыі 2 пазыкі індустрыялізацыі і інш. Па ўсіх дакладах ішлі ажыўленыя спрэчкі, у якіх селькоры з вёсак адзначалі, што праца па загатоўках хлеба і сыравіны не наладжана. Кааперацыйныя ўстановы за адсутнасьцю прамтавараў ня могуць гэту працу разгортваць як трэба. Некаторыя казалі, што сельсаветы не праводзяць у жыцьцё пастановы партыі аб разьмеркаваньні розных льгот па сельска-гаспадарчаму падатку. Гэта праца праходзіць у некаторых мясцох у інтарэсах сваяцтва старшыні або сэкратара с.-с. Падкрэсьлена было таксама тое, што РВК перагнуў палку ў адносінах да абкладаньня індывідуальным падаткам лепшых серадлякоў і беднякоў. Аб самакрытыцы селькоры сказалі, што яе хапае, але яна застаецца пакуль што голасам «вопиющего в пустыне». Расьследаваньне па допісах пастаўлена надта кепска. Яно спрыяе выкрыцьцю аўтара допісу, бо заметка перасылаецца арыгіналам, а ня ў адбітку. Калі расьследаваньне праводзіцца друкаванымі газэтамі, дык насьценныя газэты за невялічкімі выключэньнямі гэтым не займаюцца.

Нарада вынесла пастанову, што ў выніках самакрытыкі трэба пазнаёміцца з апошнімі рашэньнямі пленуму ЦКК і ЦК партыі. Селькоры, як праваднікі друкаванага слова ў вёску, адзначалі і пра недахопы працы пошты і лістаносцаў, якія перашкаджаюць распаўсюджваньню газэт, часопісаў і інш. Тут жа працаўнікі пошты раілі рэдакцыям, як наладзіць працу, каб лепш абслугоўваць чытача, падпісчыка. Рабселькораўскі рух у р-не, па ацэнцы нарады, слабы. Усяго на р-не сталыя два гурткі селькораў і некалькі адзінак, усё гэта тлумачыцца недастатковай працай мясцовых ячэек КП(б)Б па кіраўніцтву селькораўскімі гурткамі. Нарада вынесла цэлы шэраг пастаноў аб распаўсюджваньні сялянскай газэты «Бел. Вёска», якую прасунуць у гушчы сялянства—а таксама іншыя газэты—баявая задача кожнага селькора. Нарада дала добры штуршок да разгортваньня рабселькораўскай працы.

Я. Крушына.

Апавяшчэньні.

«УСЕБЕЛАРУСКІ ЗЬЕЗД ПРАЦАЎНІКОЎ АСЬВЕТЫ, ПРЫЗНАЧАНЫ НА 17-XI—Г. Г. ПЕРАНОСІЦЦА НА 26 ЛІСТАПАДА Г. Г.».

„ЦП саюзу Белпрацасьветы закупіла спэктакль БДТ1 „Мяцеж" на 17-XI—г. г. для членаў саюзу.
Білеты прадаюцца ў ЦП, ГК і МК".

АПА Менакругкому КП(б)Б даводзіць да ведама ўсіх студэнтаў Нядзельнага Камвузу і ўсіх сяброў Менскай гарадзкой Арганізацыі, што студэнты, жадаючыя працягваць адукацыю ў Нядзельным Камвузе, а таксама сябры Менскай арганізацыі, жадаючыя паступіць у Нядзельны Камвуз, павінны перарэгістравацца да 20 лістапада ў АПА габінэце.

Рэгістрацыя будзе праводзіцца ад 13 да 20-XI—28 г., пасьля чаго заявы прымацца ня будуць.

Занятні ў Нядзельным Камвузе пачнуцца 25 лістапада г. г.

Цэнтральны партклюб імя Карла Маркса.

У чацьвер 15 лістапада адчыняюцца занятні ў гуртку вобразнага мастацтва, пад кіраўніцтвам мастака т. БРАЗЭРА.

У гурток прыймаюцца, апрача сяброў клюбу, таксама партыйцы і сябры ЛКСМ, якія не зьяўляюцца сябрамі клюбу.

Сход сяброў гуртка адбудзецца а 7 г. ўвечары. Старыя сябры гуртка, якія ня зьявяцца бяз уважлівых прычын, будуць лічыцца выбыўшымі.

Сёньня, а 7 гадз. увеч. адчыняецца вайсковы куток пры клюбе і занятні вайсковага гуртка пад кіраўніцтвам т. Сокалава. Яўка ўсіх запісаўшыхся без спазьненьня.

15-га лістапада, а 1 гадзіне дня (у памяшканьні ЦК ЛКСМБ) адчыняецца пленум Цэнтральнага Бюро юных піянэраў пры ЦК ЛКСМБ.

Парадак дня:
1. Аб новай сыстэме работы піянэрскай арганізацыі.
2. Аб рабоце ў школе: а) даклад Наркамасьветы аб працы школ савыху і б) садаклад аб задачах выхаваўчай работы школы.
3. Аб рабоце сярод акцябрат.
4. Розныя.

На вячэрняе пасяджэньне а 6 гадзіне (у памяшканьні цэнтральнага піянэрскага клюбу, б. кірха) запрашаюцца настаўнікі школ, важатыя фарпостаў, важатыя піянэрскіх атрадаў.

Праўленьне Навукова-Дасьледчага т-ва краязнаўства пры БДУ даводзіць да ведама членаў т-ва, і нав. працаўнікоў кіраўнікоў сэкцый, што ў чацьвер а 8 з пал. г. ув. у актавай залі Пэдфаку, адбудзецца агульны сход т-ва.

Парадак дня:
1. Справаздачны даклад аб працы т-ва за 1927-28 г.
2. Аб працы экспэдыцыі ў Полаччыну.
3. Перавыбары праўленьня.

Яўка для членаў сэкцый і падаўшых заявы аб уступленьні абавязкова.

ПРАЎЛЕНЬНЕ Т-ВА.

У сераду 14-XI, а 7-й гадз. увеч. адбудзецца пасяджэньне прэзыдыуму АК МОПР'у. Яўка ўсіх членаў прэзыдыуму і членаў АК, якія знаходзяцца ў Менску, абавязкова.

Запрашаецца гарактыў.

— У сераду, 14 лістапада, а 7-й гадзіне ўвечары ў клюбе Карла Маркса (Малая заля) адбудзецца нарада дакладчыкаў і апоргаў ячэек па пытаньні аб выніках праведзенай растлумачальнай кампаніі гаспадарчых цяжкасьцяў і аб снабжэньні рабочага.

Паштовая скрынка.

Сермякіну Ф. М. (Хазовеціцкая рай міліцыя). На ваша запытаньне адміністрацыйны аддзел Менскага АВК адказвае, што згодна пастановы ЦВК і СНК БССР ад 18-8-28 г. працэнтная прыбаўка за выслугу гадоў выдаецца толькі страявому складу.

Дуброўскаму А. (Менск). «Маленькі фэльетон» на пойазе — нягрунтоўны матар'ял, дробязь.

Аўтарам допісаў: а) „Перавічаскае балота"—накіравана ў адбітку Жлобінскаму РВК; б) аб «Гацувьскім с-гасп. крэд. т-ве» паслана апошняму для растлумачэньня; в) «Ваенізацыя навыварат» — Талачынскаму РВК для расьсьледваньня.

Жаровіну М. С. „Беларуская дзярж. акад. с-гасп. ваенізуецца", Я. Крушына „Буду прасіцца"; Рублёву Ц. „У канраз[illegible]»; Драбышэўскаму М. „Вайсковая праца"; Я. Бароўскаму „Ці апраўдвае сябе тэрсыстэма"; Гілевічу „Чырвонаармеец пераменьнік расьце" і аб прымыцьці пераменьнікаў у лягеры; Русаку Міхасю „Актыўнасьць на палітчасе"; М. Працька „Паход Сьмілавіцкай арганізацыі ТДА-Авіяхіму", „Уражаньні аб Галубку і яго тэатры", „Поле чыр-ца пераменьніка павінна быць засеяна"; Акінчыцу «Ўзмацнім шэрагі ТДА-Авіяхіму»; Саргейчыку В. А. «Умацнім абарону краіны»; Мік. С. Аб Палацку; Я. Івашыну «Лічбы і факты»; Курыну «На пухавіцкім прызыўным пункце»; Міхальцову С. «Торжественная встреча»—друкавацца на будуць за спазьненьнем і шэрагу іншых прычын.

Адказны рэдактар М. КУДЗЕЛЬКА

Галўлітбел 302

1-я дзяржаўная друк.